

Innst. 366 L

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Prop. 112 L (2016–2017)

Innstilling fra næringskomiteen om Endringer i aksjelovgivningen mv. (modernisering og forenkling)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

Bakgrunn og overordnede hensyn

Den teknologiske utviklingen har gitt nye muligheter for effektivisering. Et teknologinøytralt rammeverk vil gi selskapene fleksibilitet og mulighet til å ta i bruk den teknologien som gir effektive løsninger og økt verdiskaping. Moderniseringsforslagene vil gi aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper vid adgang til å bruke elektroniske løsninger ved forvaltningen av selskapene. Lovproposisjonen har som formål å gjøre aksjelovene teknologinøytrale. Bestemmelser som i sin utforming er teknologinøytrale, vil også redusere behovet for å revidere loven senere.

Selskapenes virksomhet og deres økonomiske situasjon påvirker mange. I tillegg til aksjeeiernes interesse i selskapet, vil både ansatte og kreditorene ha en direkte interesse i hvordan selskapet forvaltes. I mange tilfeller har selskapenes virksomhet en direkte påvirkning på lokalsamfunnet gjennom arbeidsplasser, arealbruk og miljøpåvirkning. Staten har også interesse knyttet til beskatning av selskapene og aksjeeierne. Nyttan av forenkling for næringslivet må derfor veies mot andre interessegruppers behov for kontroll og innsyn. Forslagene til moderniseringer og forenklinger som legges frem i denne proposisjonen, er basert på en avveining mellom disse ulike hensynene. Samtidig er også kravet til åpenhet knyttet til

selskapets virksomhet og aksjeeiernes behov for å ivareta sine interesser, hensyntatt.

I 2015 hadde 161 233 av 265 080 aksjeselskaper kun én aksjeeier, og 248 836 av 265 080 aksjeselskaper hadde fire eller færre aksjeeiere. Mange av disse selskapene har begrenset juridisk og regnskapsfaglig kompetanse. Et regelverk som er enkelt å forstå vil derfor ha stor betydning for et stort antall selskaper. Et regelverk som er enkelt å forstå gir mindre behov for ekstern bistand, høyere etterlevelse og gjør det enklere å kontrollere at regelverket etterleves. Forenklingene legger til rette for at virksomheter kan bruke mindre ressurser på rapportering og kjøp av administrative tjenester.

I endringene som foreslås legger departementet vekt på entydig begrepsbruk, slik at målet om at næringslivet bare skal rapportere de samme opplysningene én gang kan nås.

Lovforslaget tar utgangspunkt i utredningen NOU 2016:22 Aksjelovgivning for økt verdiskaping som aksjelovutvalget overleverte til Nærings- og fiskeridepartementet 21. oktober 2016. Departementet har i denne proposisjonen vurdert deler av utvalgets forslag til endringer i aksjelovgivningen. Endringsforslagene er først og fremst vurdert ut fra aksjeselskapenes behov. Etter departementets syn vil mange av de samme hensynene også gjøre seg gjeldende for allmennaksjeselskapene. Flere av endringsforslagene foreslås derfor også gjennomført i allmennaksjeloven.

Endringene vil føre til reduserte kostnader for næringslivet. Reduserte kostnader kan medføre redusert behov for kapital. Forenklingene vil være særlig nyttige for nye virksomheter og små aksjeselskaper med knappe administrative ressurser og begrensede midler til å kjøpe inn administrative tjenester.

Hovedinnhold

Endringsforslagene i proposisjonen gjelder først og fremst elektroniske løsninger, aksjeselskapers organisasjon, kapitalreglene, fravalg av revisjon og krav til særattestasjoner.

En rekke forenklinger i aksjeloven og allmennaksjeloven trådte i kraft 1. juli 2013. I innstillingen som lå til grunn for lovvedtaket, Innst. 347 L (2012–2013), ba justiskomiteen om at en evaluering av lovendringene ble gjennomført senest etter regnskapsåret 2015. Aksjelovutvalget ble i mandatet bedt om å vurdere om forenklingene som trådte i kraft 1. juli 2013 har hatt den forventede effekt, og å foreslå eventuelle endringer. Evalueringen er omtalt nærmere i proposisjonen kapittel 3. Departementet foreslår i hovedsak å videreføre forenklingene.

Den teknologiske utviklingen gir muligheter til besparelser og forenklinger for næringslivet. I kapittel 4 foreslås det endringer i aksjeloven og allmennaksjeloven som åpner for økt bruk av digitale løsninger. I punkt 4.1 behandles krav til utarbeidelse og oppbevaring av dokumentasjon etter aksjeloven og allmennaksjeloven. Departementet foreslår en ny § 1-6 i aksjeloven og allmennaksjeloven, hvor elektronisk og fysisk utarbeidelse og oppbevaring sidestilles. I punkt 4.2 foreslås det å åpne for elektronisk signatur i aksjeloven og allmennaksjeloven, slik at dette sidestilles med signering på papir. Det foreslås at sikkerhetsnivået for elektronisk signatur fastsettes i forskrift. I punkt 4.3 foreslår departementet en ny teknologinøytral bestemmelse om kommunikasjon mellom selskapet og aksjeeierne i aksjeloven § 1-7. For selskapets kommunikasjon med aksjeeierne foreslås det at styret skal bestemme kommunikasjonsmåten. Kommunikasjonen skal skje på en trygghende og hensiktsmessig måte. Aksjeeiernes meldinger mv. til selskapet kan alltid sendes som ordinær post til selskapets registrerte adresse. Dersom selskapet stiller andre elektroniske former tilgjengelig for aksjeeierne, kan disse også brukes. Det foreslås at unntak for kontakt med aksjeeiere som ikke har digital adresse reguleres i forskrift. Departementet vil vurdere spørsmålet nærmere før det eventuelt foreslås tilsvarende endringer i allmennaksjeloven. Som følge av forslagene i kapittel 4 foreslås en språklig tilpasning av enkelte bestemmelser i aksjeloven og allmennaksjeloven.

I kapittel 5 foreslås enkelte endringer knyttet til aksjeselskapers organisasjon. Departementet foreslår i punkt 5.1.3.5 at aksjeeierne skal gis rett til å delta på generalforsamling ved hjelp av elektroniske hjelpemidler. Forslaget innebærer en endring av dagens aksjelov § 5-11 b, som gir styret mulighet til å tillate slik deltakelse. Styret skal etter forslaget likevel ha mulighet til å nekte aksjeeierne å delta elektronisk, dersom det foreligger saklig grunn. I punkt 5.1.1.4

foreslår departementet en endring av aksjeloven § 5-7 om forenklet generalforsamling. Endringen innebærer blant annet at kravet om at samtlige aksjeeiere må samtykke til å holde forenklet generalforsamling formuleres som et vilkår om at ingen aksjeeiere motsetter seg dette. Det foreslås at reglene om føring av protokoll for forenklet generalforsamling skilles ut i en egen bestemmelse, aksjeloven § 5-7 a. For å synliggjøre at elektronisk generalforsamling er et alternativ til fysisk møte, foreslås det å endre aksjeloven § 5-7 slik at adgangen fremgår klart av lovteksten. I punkt 5.2.1.4 foreslås det å oppheve begrensningen for aksjeeiervalgte styremedlemmers tjenestetid i aksjeloven § 6-6 første ledd, slik at det kan vedtektsfestes lengre tjenestetid enn fire år. Endringen innebærer at aksjeeiervalgte styremedlemmer kan velges på ubestemt tid.

I kapittel 6 behandles enkelte av kapitalreglene i aksjeloven. Kravet til minste aksjekapital i aksjeselskaper ble i 2012 redusert fra 100 000 kroner til 30 000 kroner. Departementet foreslår i punkt 6.1.5 å beholde minstekravet til aksjekapital på 30 000 kroner. Aksjeloven § 3-5 gir regler om styrets handleplikt ved tap av egenkapital. I punkt 6.2.5 foreslås det å oppheve regelen i aksjeloven § 3-5 om styrets handleplikt dersom selskapets egenkapital blir mindre enn halvparten av aksjekapitalen. Det foreslås ikke endringer i styrets handleplikt i de tilfellene hvor selskapets egenkapital ikke er forsvarlig.

I kapittel 7 behandles reglene i aksjeloven § 7-6 om fravalg av revisjon. Departementet foreslår i punkt 7.2.5 å fjerne terskelverdiene for balansesum og driftsinntekter fra lovbestemmelsen, og at nærmere regler om dette fastsettes i forskrift. Dette gir mulighet til å enklere justere terskelverdiene for driftsinntekter og balansesum, blant annet i tråd med inflasjon. Det foreslås ikke endringer i terskelverdien for antall årsverk. I punkt 7.3.4 foreslås det å åpne for at aksjeselskap som er morselskap kan fravelge revisjon. Forutsetningen er at tersklene fastsatt i medhold av aksjeloven § 7-6 første ledd ikke overskrides for konsernets virksomhet sett under ett. I punkt 7.4.4 foreslås det endringer i beslutningsmåten ved fravalg av revisjon. Departementet foreslår at fravalg av revisjon ved stiftelsen skal baseres på en tilvalgsordning. Det vil si at stifterne aktivt må velge at selskapets årsregnskaper skal revideres. Ved fravalg av revisjon etter stiftelse foreslås det å oppheve kravet til styrefullmakt. Det innebærer at generalforsamlingen alene kan beslutte fravalg av revisjon. Det foreslås å beholde registrering i Foretaksregisteret som virkningstidspunkt for beslutning om fravalg av revisjon, og at tidspunktet for beslutningen er utgangspunktet for hvilke år fravalg av revisjon skal gjelde for.

I kapittel 8 behandler departementet en rekke av utvalgets forslag til endringer i kravene til særattesta-

sjoner. De øvrige forslagene i utredningen om særattestasjoner krever en nærmere gjennomgang, og vil bli behandlet på et senere tidspunkt. I punkt 8.3.5.1 foreslås det at advokater og autoriserte regnskapsførere kan bekrefte at selskapet har mottatt aksjeinnskudd som utelukkende gjøres opp i penger. Departementet foreslår ikke at tingsinnskudd kan bekrefte av andre enn revisor.

I punkt 8.4.5 foreslås det å gjøre unntak fra kravet om revisorerklæring i foretaksregisterloven § 4-4 bokstav h ved melding til Foretaksregisteret om kapitalnedsettelse til dekning av tap som ikke kan dekkes på annen måte etter aksjeloven § 12-1 første ledd annet punktum nr. 1. Det foreslås i denne proposisjonen ikke tilsvarende unntak for allmennaksjeselskaper, men departementet vil vurdere nærmere om det er grunnlag for dette.

Det foreslås i punkt 8.5.5 å oppheve en rekke krav i aksjeloven til revisors særattestasjoner ved kapitalnedsettelse til utdeling og andre formål. Følgende særattestasjoner foreslås opphevet for aksjeselskaper:

- Revisors bekreftelse av at det etter nedsettingen vil være full dekning for selskapets bundne egenkapital ved kapitalnedsettelse med utdeling eller avsetning til frie fond, jf. aksjeloven § 12-2 annet ledd sjette punktum.
- Revisors bekreftelse av at det etter nedsettingen vil være full dekning for selskapets bundne egenkapital ved kapitalnedsettelse i forbindelse med fisjon hvor det overdragende selskapet fortsetter, jf. aksjeloven § 14-3 tredje ledd.
- Revisors bekreftelse av at selskapets egenkapital er tilstrekkelig i forbindelse med innløsning av en aksjeeier, jf. aksjeloven § 4-24 fjerde ledd tredje punktum.
- Revisors bekreftelse av at selskapets egenkapital er tilstrekkelig i forbindelse med utløsning av en aksjeeier, jf. aksjeloven § 4-25 tredje ledd første punktum.
- Bekreftelse fra revisor om at forholdet til selskapets kreditorer ikke er til hinder for at beslutningen trer i kraft ved gjennomføring av kapitalnedsettelse som krever kreditorvarsling, jf. aksjeloven § 12-6 nr. 3 annet punktum. Det foreslås ikke endringer i styrets plikt til å avgjøre en slik bekreftelse.

1.2 Bakgrunnen for forslagene i proposisjonen

Ved kongelig resolusjon 22. januar 2016 ble det oppnevnt et ekspertutvalg som skulle utrede mulighetene for forenklinger i aksjelovgivningen, samt evaluere endringer som trådte i kraft 1. juli 2013. Utredningsarbeidet skulle gjøres i samråd med en referansegruppe som representerer næringslivet mv.,

og som skulle komme med innspill til utvalget underveis i arbeidet.

Etter avtale mellom departementet og ekspertutvalget ble utvalgets utredning NOU 2016:22 Aksjelovgivning for økt verdiskaping formelt overlevert til departementet 21. oktober 2016. Ekspertutvalgets utredning NOU 2016:22 Aksjelovgivning for økt verdiskaping ble sendt på høring 24. oktober 2016. Høringsfristen var 9. januar 2017.

Stortinget vedtok i lov 14. juni 2013 nr. 40 om endringer i aksjelovgivningen mv. (forenklinger) mange endringer i aksjeloven og allmennaksjeloven. I tillegg vedtok Stortinget lov 14. juni 2013 nr. 41 om endringer i aksjeloven mv. (offentlig kunngjøring i avis mv.). Begge lovene trådte i kraft 1. juli 2013. Departementet mener endringene som trådte i kraft 1. juli 2013 bør videreføres. Dette er basert på utvalgets evalueringer, tilbakemeldinger fra næringslivet og andre berørte aktører, samt egne erfaringer.

1.3 Digitale løsninger

1.3.1 Utarbeidelse og oppbevaring av generalforsamlingsprotokoller, styreprotokoller mv.

Aksjelovene har ikke generelle bestemmelser om utarbeidelse og oppbevaring av dokumentasjon som kreves utarbeidet etter lovene, eller om hvor eller hvor lenge slik dokumentasjon skal oppbevares. Fra 1. januar 2015 ble hovedregelen om oppbevaringstid for regnskapsmateriale i bokføringsloven redusert fra ti til fem år. Aksjeloven og allmennaksjeloven ble ikke endret. Aksjelovene og regnskapslovgivningen har også en rekke andre ulike frister, og har også ulike regler for fristutgangspunkt.

Samtlige høringsinstanser som har kommentert temaet elektroniske løsninger er i utgangspunktet positive til å gjøre aksjelovene teknologinøytrale og til å åpne for økt bruk av elektroniske løsninger.

De fleste aksjeselskapene har relativt lav omsetning, få ansatte og få aksjeeiere. Det er ønskelig at aktørene enkelt kan orientere seg i lovverket og overholde det med minst mulig hjelp fra eksterne eksperter. Regler om utarbeidelse og oppbevaring av selskapsdokumentasjon bør derfor være oversiktlige og enkle. Kravene bør heller ikke favne videre enn det som er nødvendig for å ivareta hensynene bak bestemmelsene.

Departementet er enig med utvalget i at aksjelovene bør være teknologinøytrale, og deler utvalgets overordnede betraktninger om adgangen til elektronisk utarbeidelse og oppbevaring av selskapsdokumentasjon. Dette vil gi et mer fleksibelt regelverk for brukerne, og være i tråd med den teknologiske utviklingen i samfunnet. Muligheten til å utarbeide og oppbevare dokumenter elektronisk vil også være kostnadseffektivt og tidsbesparende for selskapene.

I likhet med utvalget foreslår departementet en ny paragraf i aksjeloven og allmennaksjeloven om utarbeidelse og oppbevaring av dokumenter. Departementets forslag avviker innholdsmessig noe fra utvalgets forslag. Det foreslås i tillegg en hjemmel til å gi nærmere bestemmelser om enkelte forhold knyttet til utarbeidelse og oppbevaring i forskrift. Departementet følger ikke opp utvalgets forslag til ny § 1-6 om kommunikasjon mellom selskapet og aksjeeiere i allmennaksjeloven, kun i aksjeloven. Departementet foreslår at bestemmelsen om utarbeidelse og oppbevaring inntas som ny § 1-6 i aksjeloven og allmennaksjeloven.

UTARBEIDELSESMÅTE OG OPPBEVARINGSMEDIUM

Departementet er enig med utvalget i at selskapsdokumentasjon må være tilgjengelig i lesbar form i hele oppbevaringstiden. Det vil gjøre behandling og gjennomgåelse av dokumentasjonen enklere. I utredningen redegjøres det ikke nærmere for hva som menes med «lesbar form», men utvalget avgrenser mot video- og lydopptak. Noen høringsinstanser påpeker utfordringen med mangelfull avgrensning og manglende definisjon av begrepet. Departementet deler disse høringsinstansenes syn. En slik definisjon vil imidlertid kunne innebære uønskede hindringer for bruk av fremtidig teknologi. Departementet foreslår derfor ikke en legaldefinisjon av begrepet, men foreslår at det fremkommer av lovteksten at dokumentet skal være i «lesbar form». Lyd- og videoopptak vil ikke oppfylle kravet.

Utvalget foreslår ikke at det stilles krav om at selskapsdokumentasjon må kunne skrives ut, da et slikt krav vil medføre u hensiktsmessige hindringer for valg av format i fremtiden. Departementet deler i utgangspunktet denne vurderingen. Samtidig er det behov for å stille krav til formatets kvalitet for å sikre notoritet, at gyldig format er benyttet, og for å legge til rette for hensiktsmessig og effektiv saksbehandling. Hensyn til kontroll og til at eksterne parter med legitimt behov gis tilgang til dokumentene, tilsier også at det bør stilles krav til hvilket format slik dokumentasjon kan utarbeides i.

På grunn av den verdien selskapsdokumentasjon kan ha, ser departementet videre at det kan være hensiktsmessig å pålegge selskapene en eksplisitt plikt til å sikre dokumenter mot ødeleggelse, tap og endring.

Departementet antar at strenge krav til IT-systemene vil begrense selskapenes muligheter med hensyn til valg av medium for dokumentasjon. Det foreslås derfor at det i utgangspunktet skal være opp til det enkelte selskap å vurdere hva som vil være tilfredsstillende informasjonssikkerhet. I tillegg må det foretas sikkerhetskopiering.

Skulle senere erfaringer tilsi at det er behov for nærmere regulering av hva som er en betryggende oppbevaringsmåte, vil det være hensiktsmessig å regulere dette i forskrift. Det foreslås derfor en hjemmel til å gi nærmere bestemmelser i forskrift.

Det følger av mange bestemmelser i aksjeloven og allmennaksjeloven at dokumentasjon skal være skriftlig. Tidligere har det vært spørsmål om enkelte av skriftlighetskravene vil være oppfylt ved elektronisk utarbeidelse. Departementet foreslår at det i ny § 1-6 annet ledd i aksjeloven og allmennaksjeloven fremgår at elektronisk dokumentasjon skal være sidestilt med papirdokumentasjon.

OPPBEVARINGSTID FOR SELSKAPSDOKUMENTASJON

Departementet mener at ved vurderingen av hva som er hensiktsmessig oppbevaringstid for selskapsdokumentasjon i aksje- og allmennaksjeselskaper, vil sentrale momenter blant annet være dokumentenes betydning, sammenhengen med det begrensede deltakeransvaret og hensynet til fordringshavere.

Selskapsdokumentasjon har betydning både internt og eksternt. Internt dokumenterer protokoller om møter er avholdt, hva som ble behandlet og besluttet, og hvem som traff beslutningene. Eksternt kan selskapsdokumentasjon ha betydning for en rekke aktører. Slik informasjon kan være avgjørende for å vurdere om selskapsorganene har oppfylt sine forpliktelser, og om det er grunnlag for søksmål fra kreditorer eller konkursbo. Aksjeeiernes begrensede ansvar for selskapets forpliktelser og det lave kravet til minste aksjekapital, gjør det desto viktigere å dokumentere at selskapets disposisjoner har foregått i henhold til gjeldende krav. Krav til at utarbeidelse og oppbevaring av selskapsdokumentasjon skal skje på en bestemt måte, medfører også at oppdagelsesrisikoen er høyere, og bidrar dermed til å forebygge økonomisk kriminalitet.

Utvalgets hovedbegrunnelse for fem års oppbevaringstid for selskapsdokumentasjon, er at en slik lengde på oppbevaringstiden vil være i samsvar med bokføringslovens regler om oppbevaring av regnskapsmateriale, og at de samme hensynene i hovedsak gjør seg gjeldende for de to typene dokumentasjon.

Utvalget trekker frem oppbevaringskostnaden som en begrunnelse for forslaget om fem års oppbevaringstid. Departementet antar at for de fleste aksjeselskaper er mengden kjernedokumentasjon lite omfattende. Når det gis anledning til elektronisk lagring vil kostnadene ved oppbevaring være svært lave. Departementet tillegger derfor ikke kostnadene ved lagring vekt.

Utvalget trekker også frem at det er kostbart å forholde seg til ulike oppbevaringstider i lovverket. Departementet er enig i at mange ulike frister kan

gjøre regelverket mindre oversiktlig og vanskeligere å forholde seg til. Samtidig kan det være hensyn som tilsier ulike krav til oppbevaringstid for forskjellige typer dokumenter. Departementet mener regnskapsdokumentasjon og selskapsdokumentasjon er av forskjellig art. Oppbevaringstiden på fem år i bokføringsloven kan dermed ikke uten videre overføres til aksjelovene.

Departementet foreslår ikke at oppbevaringstiden for stiftelsesdokument, generalforsamlingsprotokoller og styreprotokoller reduseres. Disse dokumentene skal fortsatt oppbevares i hele selskapets levetid. Det foreslås at dette fremgår eksplisitt av aksjelovene. Departementet foreslår heller ikke endring i oppbevaringstiden for aksjeeierboken.

Det foreslås etter dette å lovfeste at stiftelsesdokument, generalforsamlingsprotokoller og styreprotokoller skal oppbevares i selskapets levetid. Oppbevaringskravet omfatter ikke vedlegg til protokoller, med unntak av fortegnelse over aksjeeiere som deltok på generalforsamlingen. Departementet understreker at oppbevaringsplikten for vedlegg må vurderes særskilt.

OPPBEVARINGSTID FOR «BØKER» VED FUSJON, FISJON OG OPPLØSNING

Departementet støtter ikke utvalgets forslag om å redusere oppbevaringstiden for «bøker» i aksjeloven §§ 13-17 tredje ledd og 16-10 tredje ledd og allmennaksjeloven §§ 13-18 fjerde ledd og 16-10 tredje ledd. Med «bøker» menes generalforsamlingsprotokoll og styreprotokoll mv. Ved fusjon og fisjon oppstår i noen tilfeller skatteposisjoner som kan brukes i mange år etter selskapsendringen er gjennomført. Blant annet bør skattemyndighetenes kontrollbehov vurderes ytterligere, før det innføres en eventuell reduksjon i oppbevaringstiden for bøker. Etter en samlet vurdering foreslår departementet derfor ikke endringer i oppbevaringstiden på ti år for «bøker» ved fusjon, fisjon og oppløsning. Departementet foreslår videre at begrepet «bøker» endres til «selskapsdokumentasjon». Forslaget er en ren språklig endring.

NHO påpeker i sammenheng med forslaget om den generelle oppbevaringstiden for selskapsdokumentasjon, at det bør fremgå av proposisjonen hva som er friststart for oppbevaringstiden. Departementet foreslår at friststart ved oppbevaringstid for «selskapsdokumentasjon» skal være ved regnskapsårets slutt det året selskapsendringen eller slettingen ble registrert i Foretaksregisteret.

Departementet foreslår at aksjelovens og allmennaksjelovens regler om oppbevaringstid for oppbevaringspliktig regnskapsmateriale oppheves. Konsekvensen av dette er at bokføringsloven regulerer oppbevaringstidens lengde.

OPPBEVARINGSSTED

Departementet er i utgangspunktet enig med utvalget i at selskapet bør kunne bestemme oppbevaringssted for selskapsdokumentasjon. Departementet mener at det bør fremkomme tydelig at elektronisk lagring sidestilles med lagring på papir.

Befinner selskapsdokumentasjonen seg på en harddisk utenfor Norge og den ikke er tilgjengelig fra Norge, vil legitim tilgang til denne kunne by på betydelige vanskeligheter. Departementet foreslår derfor at selskapsdokumentasjon skal oppbevares slik at den er tilgjengelig fra Norge. Kravet er foreslått inntatt i forslag til aksjeloven og allmennaksjeloven § 1-6.

1.3.2 Signatur

I aksjeloven og allmennaksjeloven stilles det krav om underskrift på enkelte dokumenter. Hovedregelen er papirbasert dokumentasjon, og følgelig må signeringen foretas på papir. I utredningen punkt 5.4.1 gis det en oversikt over lovbestemmelser som antas å reise spørsmål om teknologinøytralitet. Enkelte dokumenter vil etter noen av bestemmelsene kreve fysisk signatur. Kravene er å regne som formkrav, og kommer til uttrykk direkte og indirekte i aksjeloven og allmennaksjeloven.

Esignaturloven § 6 vil direkte regulere krav om underskrift for dokumenter utarbeidet i medhold av aksjelovene, for de dokumenter som kan utarbeides elektronisk.

Utvalget foreslår i punkt 5.5.4 i utredningen at elektronisk signering skal oppfylle kravet til underskrift i aksjeloven og allmennaksjeloven. Ingen av høringsinstansene er negative til å åpne for elektronisk signatur av dokumentasjon som skal utarbeides etter aksjelovene.

Departementet støtter utvalgets forslag om å si-destille elektronisk signatur med fysisk underskrift i aksjelovene. Elektronisk signatur reduserer tidsbruken som medgår til signering av dokumentasjon, og bidrar til økt digitalisering. Det vil innebære en forenkling og gi aktørene større fleksibilitet. For å kunne foreta en gjennomgående digitalisering av arbeidsprosessene, er adgang til elektronisk signatur nødvendig.

Bruk av elektronisk signatur krever vurderinger knyttet til sikkerhet som er annerledes enn for fysisk signering av dokumenter. Utvalget foreslår at det ikke stilles krav i aksjeloven til hvilket sikkerhetsnivå elektronisk signatur skal ha. De fleste aksjeselskapene er små og utarbeider få selskapsdokumenter. For slike selskaper kan krav til et høyt sikkerhetsnivå medføre uforholdsmessige kostnader, og føre til at færre velger å bruke elektronisk signatur. Departementet mener imidlertid at det må vurderes nærmere hvilke konsekvenser det har å ikke stille krav til sikkerhetsnivå før det åpnes for elektronisk signatur.

Allmennaksjeselskaper skiller seg vesentlig fra de fleste aksjeselskaper, blant annet ved at virksomhetens omfang er større og at de normalt har langt flere aksjeeiere. Ulikhetene mellom selskapsformene har gitt opphav til flere, mer omfattende og strengere regler i allmennaksjeloven enn i aksjeloven. Særegenhetene ved allmennaksjeselskaper gjør at det også er behov for å stille strenge krav til notoritet rundt dokumentasjon i allmennaksjeselskaper. Etter departementets vurdering er det behov for å foreta en særskilt vurdering av krav til sikkerhetsnivå for elektronisk signatur i allmennaksjeselskaper.

Departementet foreslår at det lovfestes adgang til å benytte elektronisk signatur i aksjeloven og allmennaksjeloven. Både teknologien og reglene om elektronisk signatur er i stadig endring. Departementet foreslår derfor at sikkerhetsnivået for elektronisk signatur reguleres i forskrift. Forskriftshjemmelen er tatt inn i forslag til § 1-6 tredje ledd i aksjeloven og allmennaksjeloven.

Departementet foreslår å klargjøre at kravet til signatur er teknologinøytralt ved å endre alle bestemmelsene i aksjelovene som bruker ord som «underskrive», «underskrift» og lignende, til «signere» og «signatur» mv.

1.3.3 Kommunikasjon mellom aksjeselskap og aksjeeierne

Hovedregelen i aksjeloven er at kommunikasjon mellom selskapet og aksjeeierne skal skje på papir. Ved ikrafttredelsen av aksjeloven § 18-5 i 2002 ble det åpnet for elektronisk kommunikasjon mellom selskapet og aksjeeiere. Selskapet kan etter aksjeloven § 18-5 første ledd gi aksjeeierne «meldinger, varsler, informasjon, dokumenter, underretninger og liknende» elektronisk. Dette forutsetter at aksjeloven ikke uttrykkelig krever papirbasert kommunikasjon, og at aksjeeierne uttrykkelig godtar elektronisk kommunikasjon.

Aksjeloven har en rekke bestemmelser med formål å sikre at aksjeeierne skal kunne ivareta sine aksjeeierrettigheter. Bestemmelsene skal blant annet sikre at selskapene gir aksjeeierne den informasjonen som er nødvendig, på en måte som gjør at formålet oppnås.

På tilsvarende måte kreves at aksjeeier gir melding til selskapet om forhold selskapet har et legitimt behov for å ha kunnskap om, og som skal behandles av selskapets organer.

Samtlige høringsinstanser som kommenterer adgangen til elektronisk kommunikasjon mellom selskapet og aksjeeierne, er i utgangspunktet positive til at det åpnes for dette.

I likhet med utvalget mener departementet at bestemmelser om kommunikasjon mellom selskapet og aksjeeierne bør være teknologinøytrale. Departe-

mentets vurdering og forslag avviker likevel noe fra utvalgets. Hovedformålet med endringsforslagene er å sidestille elektronisk kommunikasjon med fysisk kommunikasjon.

NHO og VPS påpeker utfordringer knyttet til noterte selskaper og selskaper med mange aksjeeiere. Departementet slutter seg til deres synspunkter. Før en bestemmelse om teknologinøytral kommunikasjon kan tas inn i allmennaksjeloven, må det foretas en nærmere vurdering både av behovet for endret regelverk, og av de særlige regler, tekniske løsninger og hensyn som gjør seg gjeldende for allmennaksjeselskaper. Departementet foreslår derfor bare endring i aksjeloven nå. Av hensyn til at like regler i aksjeloven og allmennaksjeloven skal inntas i paragraf med samme nummer, foreslås det at bestemmelsen om kommunikasjon inntas som ny § 1-7 i aksjeloven.

Departementet er enig med Advokatforeningen i at det bør presiseres at aksjeeiernes meldinger til selskapet kun gjelder meldinger mv. som gis i medhold av aksjeloven. Departementet mener tilsvarende bør gjelde for selskapets meldinger til aksjeeierne. All kommunikasjon mellom selskapet og aksjeeierne som gis i medhold av aksjeloven, omfattes derved av ordlyden «meldinger mv.». Dette innebærer at § 1-7 vil gjelde for det som blant annet betegnes som varsler, informasjon, meldinger, dokumenter og underretninger.

Departementet mener at det ikke er grunnlag for å pålegge andre enn aksjeeiere å kommunisere med aksjeselskapet på den måten selskapet bestemmer. Dersom det senere viser seg å være behov for å regulere kommunikasjonsmåten mellom selskapet og andre rettighetshavere og eventuell gransker, vil departementet vurdere dette nærmere.

En generell bestemmelse om hvordan selskapet og aksjeeierne skal kommunisere med hverandre, har stor praktisk betydning. Det er knyttet rettsvirkninger av betydning for aksjeeierne og selskapet til en rekke meldinger, varsler mv. Bestemmelsene er hovedsakelig utformet slik at aksjeeierne kan ivareta sine aksjeeierrettigheter samtidig som selskapets behov for forutsigbarhet ivaretas. Det er viktig at det i etterkant ikke stilles spørsmål ved om meldinger er sendt i henhold til kravene. Brudd på slike formkrav kan ha rettsvirkninger. Departementet antar at usikkerhet rundt gyldig format ved bruk av elektronisk kommunikasjon kan medføre at selskapene fortsetter å bruke fysisk post. Dermed kan potensielle besparelser utebli.

Et sentralt hensyn ved kommunikasjon er notoritet. Ved uenighet vil det regelmessig oppstå behov for sporbarhet og fremskaffelse av bevis. Ved tvist kan det være viktig å dokumentere kommunikasjonens innhold, når og hvordan den foregikk, samt hvem som er avsender og mottaker. Flere høringsin-

stanser har etterspurt en nærmere redegjørelse for hva elektronisk kommunikasjon er i relasjon til aksjelovene. Departementet ønsker ikke å gi en slik definisjon. I dag er det etter departementet syn klart at foreslåtte krav til kommunikasjonsmåte oppfylles ved å benytte e-post eller en nettside med påloggingsinformasjon kombinert med e-postvarsel. Dette forhindrer ikke at også andre elektroniske kommunikasjonsformer kan benyttes.

AKSJESELSKAPETS KOMMUNIKASJON MED AKSJE- EIERNE

Departementet støtter i utgangspunktet utvalgets forslag om at aksjeselskapet skal bestemme kommunikasjonsmåte når selskapet gir meldinger mv. til aksjeeierne. Departementets forslag avviker noe fra utvalgets forslag.

Departementet foreslår at styret skal bestemme kommunikasjonsmåte. Utvikling i teknologien medfører at hva som er alminnelig kommunikasjonsmåte endres kontinuerlig, og departementet antar at det raskt blir behov for å gi meldinger mv. på en annen måte enn det som er normalt i dag. I selskaper med én eller få aksjeeiere kan departementet ikke se behov for at spørsmålet behandles på generalforsamlingen. Det er likevel slik at det å sikre at aksjeeierne mottar meldinger mv. fra selskapet er en viktig forutsetning for at aksjeeierne kan ivareta sine aksjeeierrettigheter. Aksjeeierne bør derfor ha innflytelse over hvordan selskapet kommuniserer med dem. Generalforsamlingen kan instruere styret om hvilken kommunikasjonsmåte det skal benytte. Kommunikasjonsmåten som velges, må oppfylle kravene som foreslås i § 1-7 tredje ledd.

Departementet mener at styret har en plikt til å påse at aksjeeierne informeres om ny kommunikasjonsmåte. Informasjonen bør gis i rimelig tid før måten tas i bruk. Formålet med informasjonsplikten er at aksjeeierne skal ha en reell forutsetning for å ivareta sine aksjeeierrettigheter.

Departementet mener både behovet for fleksibilitet og notoritet veier tungt ved reguleringen av kommunikasjon mellom selskapet og aksjeeierne. Det foreslås derfor ikke et eksplisitt krav om at all kommunikasjon må gis på en måte som er «lesbar», men derimot at all kommunikasjon skal gis på en «betryggende» og «hensiktsmessig» måte. Kravene er foreslått inntatt i ny § 1-7 første ledd tredje punktum.

Departementet mener at det først og fremst er hensynet til selskapet som skal ivaretas ved hensiktsmessighetskravet. Kravet om betryggende kommunikasjonsmåte er primært foreslått for å ivareta notoritet og hensynet til aksjeeierne. Kravet er en forutsetning for at aksjeeierne kan ivareta og utøve sine aksjeeierrettigheter. Departementet mener at styret

gjennom kravet om «betryggende» oversendingsmåte pålegges en plikt til å verifisere at adressen som benyttes, er korrekt.

Plikt til å registrere digital adresse i aksjeeierboken er en forutsetning for at elektronisk kommunikasjon skal få ønsket utbredelse og nødvendig sikkerhet rundt hva som er aksjeeiernes korrekte adresse. Departementet foreslår å innta plikt til å oppføre aksjeeiernes digitale adresse i aksjeeierboken i aksjeloven § 4-5 annet ledd.

Etter aksjeloven § 4-6 første punktum har «enhver» rett til innsyn i aksjeeierboken. Innsynsretten er ubetinget. Åpen tilgang til aksjeeiernes digitale adresse er ikke uproblematisk. Regler som åpner for slik tilgjengeliggjøring av digital adresse vil kunne påføre aksjeeierne en betydelig ulempe og medføre at færre registrerer slik adresse. Departementet foreslår derfor at tilgang til aksjeeiernes digitale adresser skal begrenses til selskapet, samt offentlige organer med legitimt behov for slik tilgang. Det offentliges tilgang må reguleres nærmere i forskrift.

Departementet foreslår at det er aksjeeierens plikt å oppgi korrekt digital adresse og å melde endring av denne til selskapet. Noe annet er at selskapet bør informere aksjeeierne om at de er ansvarlige for å melde inn korrekt digital adresse. NHO reiser spørsmål om selskapets plikt dersom det mottar feilmelding. Departementet mener selskapet da bør forsøke å nå aksjeeieren på andre måter.

Utvalget foreslår at aksjeeierne ikke skal ha rett til å reservere seg mot å motta meldinger fra selskapet elektronisk. Departementet er i utgangspunktet ikke uenig, men det vil avhenge av hva slags krav som stilles til kommunikasjonsmåte.

Alle norske innbyggere har tilbud om gratis digital postkasse. Departementet vil vurdere en løsning for å knytte den digitale postkassen opp til selskapets meldinger til aksjeeiere. Departementet antar at de fleste selskaper vil være lydhøre overfor eventuelle innvendinger fra aksjeeierne hva gjelder kommunikasjonsmåte. I de få tilfellene der aksjeeierne ikke har digital adresse, vil selskapet ha en plikt til å finne løsninger som sikrer at aksjeeierne kan ivareta sine aksjeeierrettigheter. Departementet foreslår at en slik plikt inntas i forskrift fastsatt i medhold av foreslått § 1-7 tredje ledd.

Departementet foreslår på dette grunnlag ikke en generell reservasjonsrett for aksjeeiere.

Et morselskap skal gi tilbud om løsningssum til de øvrige aksjeeierne for å kjøpe deres aksjer, dersom nærmere vilkår i aksjeloven § 4-26 er oppfylt. Etter bestemmelsens tredje ledd er det en forutsetning at tilbudet gis «skriftlig på papir» og i tillegg kunngjøres i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon. Utvalget foreslår at lovteksten gjøres teknologinøytral og at kunngjøring kan utelates

dersom alle aksjeeierne har kjent adresse. Departementet støtter utvalgets forslag, og foreslår endringer i aksjelovens § 4-26 tredje ledd.

1.3.4 Aksjeeiers kommunikasjon med aksjeselskapet

Aksjeeierne melder mv. til selskapet er ofte knyttet til utøvelse av aksjeeierrettigheter. Det er dermed svært viktig at meldingen ikke kan avskjæres, eller at det kan stilles spørsmål ved om meldingen er gitt på gyldig måte. Bestemmelsen som regulerer dette bør være klar og ikke åpne for misbruk, verken fra selskapet eller aksjeeier. Advokatforeningen mener at det ikke er byrdefullt for selskapet å hensynta ordinær post. Departementet er enig med Advokatforeningen. Departementet er enig med utvalget i at selskapet skal ha en svært snever adgang til å avskjære meldinger mv. fra aksjeeier. Departementet mener likevel det er tilstrekkelig at aksjeeierne kan benytte ordinær post og e-post, samt eventuelle andre tilgjengelige elektroniske meldingskanaler selskapet har åpnet opp for dette formål.

1.4 Aksjeselskapers organisasjon

1.4.1 Generalforsamling

FORENKLET GENERALFORSAMLING

Etter aksjeloven § 5-7 kan generalforsamlingen i aksjeselskap holdes som forenklet generalforsamling. I dette ligger at generalforsamlingen kan holdes uten å følge saksbehandlingsreglene i §§ 5-8 til 5-16.

Selv om § 5-7 åpner for å gjøre vesentlige unntak fra de ordinære saksbehandlingsreglene for generalforsamling, må den likevel holdes på en måte som gjør at det kan dokumenteres hva som blir besluttet.

Utvalget foreslår å videreføre gjeldende bestemmelse, med enkelte mindre endringer. Utvalget skriver i utredningen punkt 8.2.2.1 at deres erfaring tilsier at reglene i § 5-7 oppleves som kompliserte, med den følge at de er lite brukt.

Basert på utvalgets erfaringer og høringsinnspillene, er det trolig behov for å klargjøre og forenkle reglene om forenklet generalforsamling. Gjeldende § 5-7 er ment å ivareta små aksjeselskapers behov for fleksibilitet rundt gjennomføringen av generalforsamlingen. Det er uheldig at bestemmelsen oppleves så komplisert at den ikke benyttes i særlig grad.

Departementet er enig i utvalgets forslag om å endre overskriften i kapittel 5 avsnitt II fra «Adgang til forenklet generalforsamlingsbehandling» til «Forenklet generalforsamlingsbehandling». Det vil etter departementets syn tydeliggjøre at forenklet generalforsamling er et fullverdig alternativ til generalforsamling holdt etter de mer omfattende reglene i aksjeloven kapittel 5 avsnitt III.

Departementet mener at samtykkekravet i aksjeloven § 5-7 ikke er ment å forstås som et krav om eksplisitt og dokumenterbart samtykke til forslaget om å holde forenklet generalforsamling. Retten til å delta på generalforsamling er en sentral rettighet for aksjeeierne. Det er derfor viktig at aksjeeierne involveres i beslutningen om å gjøre unntak fra de alminnelige saksbehandlingsreglene. Den mest praktiske måten å sørge for enighet blant aksjeeierne vil være å innhente enten muntlig eller skriftlig samtykke. Etter departementets syn bør det i tillegg være anledning til å holde forenklet generalforsamling dersom det på betryggende måte sikres at ingen aksjeeiere motsetter seg dette.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at ordlyden i bestemmelsen endres slik at selskaper kan holde forenklet generalforsamling dersom «ingen aksjeeiere motsetter seg det».

I likhet med utvalget foreslår departementet å skille ut reglene om utarbeidelse av protokoll for forenklet generalforsamling i en ny paragraf. Det vil gjøre reglene om forenklet generalforsamling mer oversiktlige.

Departementet er enig i forslaget om å utvide kretsen av personer som kan signere protokollen. Departementet følger derimot ikke opp utvalgets forslag om at protokollen bare skal sendes ut dersom en av aksjeeierne krever det. Det er neppe noen nevneverdig administrativ byrde å sende protokollen til samtlige aksjeeiere, siden dette kan skje elektronisk. I tillegg vil det vanligvis dreie seg om et begrenset antall aksjeeiere.

Oppbevaringstiden for protokollen for forenklet generalforsamling i § 5-7 a bør være den samme som for protokollen for generalforsamling holdt etter reglene i kapittel 5 avsnitt III. Det vil si at protokollen skal oppbevares i hele selskapets levetid.

ELEKTRONISK GENERALFORSAMLING

Hovedregelen etter aksjeloven kapittel 5 avsnitt III er at generalforsamlingen skal holdes som et fysisk møte. Loven har i dag ingen bestemmelse som eksplisitt nevner adgangen til å holde generalforsamling uten fysisk møte, og kun ved hjelp av elektroniske hjelpemidler. Dette er imidlertid tillatt etter aksjeloven § 5-7 om forenklet generalforsamlingsbehandling.

Departementet ser behov for å synliggjøre at det allerede i dag er adgang til å holde elektronisk generalforsamling. Dette forsterkes av at flere høringsinstanser har gitt uttrykk for at det er positivt om det åpnes for å holde elektronisk generalforsamling. Departementet foreslår derfor at det tas inn i aksjeloven § 5-7 at adgangen til å holde forenklet generalforsamling også innebærer at denne kan holdes ved hjelp av elektroniske hjelpemidler.

DELTAKELSE PÅ GENERALFORSAMLINGEN VED HJELP AV ELEKTRONISKE HJELPEMIDLER

Det følger av aksjeloven § 5-11 b første ledd første punktum at aksjeeierne kan gis mulighet til å delta på generalforsamlingen ved hjelp av elektroniske hjelpemidler. I dette ligger også at aksjeeierne kan gis mulighet til å stemme ved hjelp av slike hjelpemidler. Aksjeeierne kan imidlertid bare delta på denne måten dersom styret har besluttet at dette skal tiltales. Det er også et vilkår for elektronisk deltakelse at noe annet ikke er fastsatt i vedtektene.

Det fremgår av § 5-11 b første ledd annet punktum at allmennaksjeloven § 5-8 a annet og tredje ledd gjelder tilsvarende.

Departementet er enig i utvalgets vurderinger hva gjelder endring av reglene for aksjeeieres mulighet til å delta på generalforsamling ved hjelp av elektroniske hjelpemidler. Svært mye kommunikasjon foregår i dag ved hjelp av elektroniske hjelpemidler. En naturlig følge av dette er at det ikke bare skal være anledning for aksjeeierne til elektronisk deltakelse på generalforsamlingen, men at en rett til slik deltakelse bør være hovedregelen.

Departementet er også enig med utvalget i at henvisningen i gjeldende aksjelov § 5-11 b til allmennaksjeloven § 5-8 a annet og tredje ledd, gjør de nærmere reglene om gjennomføringen av deltakelse ved hjelp av elektroniske hjelpemidler vanskelig tilgjengelige.

Hva som vil være en saklig grunn til å nekte deltakelse ved hjelp av elektroniske hjelpemidler, vil bero på en helhetsvurdering. I vurderingen må det særlig tas hensyn til at deltakelse på generalforsamling er grunnleggende for aksjeeiernes mulighet til å ivareta sine aksjeeierrettigheter. Det må derfor foreligge tungtveiende grunner for at selskapet ikke skal ha plikt til å legge til rette for deltakelse ved hjelp av elektroniske hjelpemidler.

Departementet slutter seg til utvalgets forslag om å åpne for at revisor kan delta på generalforsamlingen ved hjelp av elektroniske hjelpemidler, men at styret skal kunne kreve at revisor deltar fysisk.

Departementet foreslår etter dette å endre aksjeloven § 5-11 b første ledd slik at aksjeeierne gis rett til å delta på generalforsamlingen ved hjelp av elektroniske hjelpemidler, dersom vilkårene for dette er oppfylt. Det foreslås at tilsvarende endring gjøres i aksjeloven § 7-5, slik at også revisor gis slik rett.

1.4.2 Styret

STYREMEDLEMMERS TJENESTETID

Lovens normalordning med en tjenestetid på to år foreslås videreført. I tråd med forslaget i utredningen, foreslår departementet at den øvre grensen for styremedlemmers tjenestetid fjernes.

Ved dagens begrensning på fire år, har lovgiver pålagt aksjeeierne og eventuelt andre som er tillagt valgmyndighet, jevnlig å vurdere styresammensetningen. Selv om dagens ordning er godt begrunnet, mener departementet at selskapene bør få noe større fleksibilitet på dette området. Selskapene bør gis mulighet til å vedtektsfeste en lengre tjenestetid enn lovens normalordning. Kravet om at dette må fastsettes i vedtektene, innebærer at aksjeeierne aktivt må ta stilling til spørsmålet. Endringen foreslås gjennomført ved å endre aksjeloven § 6-6 første ledd annet punktum, slik at tidsbegrensningen på tjenestetid som kan fastsettes i vedtektene, oppheves. Styremedlemmer kan dermed velges på ubestemt tid.

I motsetning til det som gjelder for aksjeeier – valgte styremedlemmer, reguleres ikke ansattevalgte styremedlemmers tjenestetid direkte i aksjeloven. Utvalget foreslår at aksjeloven § 6-6 fjerde ledd endres, slik at det fremgår av lovteksten at ansattevalgte styremedlemmers tjenestetid skal være to år. Særlige regler om ansattevalgte styremedlemmer er i dag fastsatt i forskrift.

Departementet erfarer at dagens løsning fungerer tilfredsstillende, og foreslår derfor ikke at kravet til tjenestetid for ansattevalgte styremedlemmer fastsettes i loven.

LO skriver i sitt hørings svar at aksjeloven § 6-6 fjerde ledd bør endres slik at det fremgår eksplisitt av loven at ansattevalgte styremedlemmer ikke under noen omstendighet kan fjernes så lenge arbeidsforholdet består. Problemstillingen er ikke underlagt noen bred behandling i utredningen. Høringsinstansene er ikke eksplisitt invitert til å kommentere spørsmålet. Departementet har ikke grunnlag for å foreta de vurderinger som er påkrevet for en endring av den art LO etterspør.

Utvalget har foreslått å fjerne kravet om «særlig grunn» for å tillate styremedlemmer å tre tilbake. Departementet er enig med utvalget. Etter det departementet erfarer, forstås og praktiseres regelen i dag slik at det ses bort fra kravet om særlig grunn. En endring slik utvalget har foreslått, vil bringe lovens bestemmelser i samsvar med praksis. Av betydning for departementets vurdering er særlig forslaget om å fjerne den øvre begrensningen for tillatt tjenestetid. Dette vil kunne innebære at styremedlemmer blir sittende på ubestemt tid. I slike tilfeller er det en nødvendig forutsetning for å påta seg vervet at styremedlemmene kan trekke seg etter eget ønske. Dette bør også gjelde for styremedlemmer med kortere tjenestetid.

Departementet foreslår etter dette å endre aksjeloven § 6-7 første ledd, slik at kravet til særlig grunn for styremedlemmers fratredelse oppheves.

1.5 Kapitalreglene

1.5.1 Kravet til minste aksjekapital i aksjeselskaper

Aksjeselskaper skal ha en aksjekapital på minst 30 000 kroner. Dette følger av aksjeloven § 3-1 første ledd. Kravet til minste aksjekapital ble i 2012 redusert fra 100 000 kroner. Bakgrunnen for dette var Gudmund Knudsens forslag i utredningen Forenkling og modernisering av aksjeloven (2011) (Knudsen-utredningen). Begrunnelsen var blant annet et ønske om å tilpasse norsk regelverk til utviklingen på EU-nivå. Minstekravet til aksjekapital ble ikke satt lavere enn 30 000 kroner fordi man ønsket en «seriositetssperre» som kunne hindre useriøse og lite gjennomtenkte stiftelser av aksjeselskap. Terskelen ble skjønsmessig fastsatt, på bakgrunn av en sammenligning med kravet til minste aksjekapital i de øvrige nordiske landene.

Utvalgets vurdering av om kravet til minste aksjekapital bør økes eller reduseres fremgår av utredningen punkt 7.2.4. Etter å ha konkludert med at kravet ikke bør økes, foreslår utvalget at kravet reduseres til én krone.

Departementet foreslår ikke å endre minstekravet til aksjekapital i aksjeloven § 3-1. Etter utvalgets syn kan verken hensynet til å opprettholde en seriositetssperre, aksjeselskapsformens anseelse eller selskaperens ansatte begrunne å beholde kravet på 30 000 kroner. Fravær av negative effekter av en eventuell reduksjon av minstekravet er etter departementets vurdering i seg selv ikke tilstrekkelig til å foreslå en nedsettelse til én krone. Som flere høringsinstanser har påpekt, har utvalget i liten grad vist til positive effekter ved å redusere kravet til minste aksjekapital. Der som det ikke kan sannsynliggjøres at en reduksjon av minstekravet vil medføre positive effekter, er det ikke grunn til å foreslå dette.

På bakgrunn av de mange høringsinnspillene, virker det klart at dagens minstekrav har en viss effekt. Det kan ikke utelukkes at terskelen har en preventiv effekt for å hindre uønskede etableringer av aksjeselskaper. I lys av de høringsinnspillene virker det tvert imot som om en slik reduksjon vil kunne ha flere negative effekter. Tatt i betraktning at det heller ikke synes å være etterspurt fra næringslivet, foreslår departementet derfor at dagens minstekrav til aksjekapital på 30 000 kroner beholdes.

1.5.2 Styrets handleplikt ved tap av egenkapital

Departementet foreslår å oppheve regelen i aksjeloven § 3-5 første ledd annet punktum om styrets handleplikt i tilfeller der det må antas at selskapets egenkapital er blitt mindre enn halvparten av aksjekapitalen.

Ved vurderingen av om det er behov for en slik regel må det ses hen til hvilken beskyttelse regelen gir selskapskreditorene og aksjeeierne, ut over det som allerede følger av regelen om handleplikt ved uforsvarlig lav egenkapital. Den skjønsmessige regelen om handleplikt ved uforsvarlig lav egenkapital samsvarer godt med kravet til forsvarlig egenkapital i aksjeloven § 3-4. Tilsvarende samsvar er det ikke for regelen om handleplikt der egenkapitalen er blitt mindre enn halvparten av aksjekapitalen. Etter sistnevnte regel inntreffer styrets handleplikt uavhengig av om selskapets egenkapital er forsvarlig eller ikke. Styrets handleplikt er imidlertid begrenset til å gi generalforsamlingen en orientering om forholdet, og en mulighet til å vurdere selskapets virksomhet.

Det kan reises spørsmål om hvorvidt regelen om handleplikt ved egenkapital som er blitt mindre enn halvparten av aksjekapitalen kan bidra til at styret lettere kan oppdage om selskapets egenkapital er lavere enn forsvarlig. Det er her grunn til å påpeke at styret har plikt til å holde seg løpende orientert om selskapets økonomiske stilling. På denne bakgrunn foreslår departementet å oppheve aksjeloven § 3-5 første ledd annet punktum.

Departementet er enig med utvalget i at direktiv 2012/30/EU artikkel 19 gjør det nødvendig å beholde den tilsvarende bestemmelsen i allmennaksjeloven § 3-5 første ledd annet punktum.

1.6 Fravalg av revisjon for aksjeselskaper

1.6.1 Bakgrunn

Aksjeloven § 7-6 gir små aksjeselskaper som oppfyller nærmere bestemte vilkår, adgang til å beslutte at selskapenes årsregnskaper ikke skal revideres etter revisorloven. Bestemmelsen kom inn i aksjeloven ved lov 15. april 2011 nr. 10 og trådte i kraft 1. mai 2011. Allmennaksjeselskaper har ikke adgang til å fravelge revisjon. I mandatet som ligger til grunn for aksjelovutvalgets utredning, ble det bedt om en vurdering av om aksjeloven § 7-6 bør endres. Utvalget ble særlig bedt om å vurdere om terskelverdiene for fravalg av revisjon bør heves, om stifterne skal kunne beslutte fravalg av revisjon ved stiftelsen og om morselskap bør kunne fravelge revisjon.

1.6.2 Terskelverdiene for revisjonsplikt

Utvalget foreslår ingen endringer i terskelverdiene for fravalg av revisjon i aksjeloven § 7-6 første ledd. Negative virkninger av fravær av revisjon kan ifølge utvalget primært gjøre seg gjeldende for minoritetsaksjeeiere uten tilgang til løpende informasjon, långivere og skatte- og avgiftsmyndigheter.

Etter utvalgets syn er terskelverdien for balanse-sum forholdsmessig høy, noe utvalget vurderer som hensiktsmessig. Samtidig mener utvalget at beløpet

ikke bør heves ytterligere. En heving av terskelverdien for balansesum vil gi spesielt kreditorer risiko for manglende kontroll, fordi utvalget antar at balansen i slike selskaper har betydelig innslag av eksternt gjeld.

Utvalget går heller ikke inn for å øke terskelverdien for antall årsverk.

En heving av terskelverdien for driftsinntekter vil ifølge utvalget særlig omfatte selskaper innen handelsnæringen og bygg- og anleggsbransjen. Skattemyndighetene har trukket frem at dette er bransjer med høy risiko for skatte- og avgiftsunndragelser, og dermed økonomisk kriminalitet. En heving av terskelverdien for driftsinntekter vil derfor medføre en betydelig endring i sammensetningen av selskaper som omfattes av unntaket fra revisjonsplikten. Utvalget foreslår på denne bakgrunn ingen endringer i terskelverdien for driftsinntekter.

Terskelverdiene for fravalg av revisjon har vært uendret siden aksjeloven § 7-6 trådte i kraft 1. mai 2011. At terskelverdien for driftsinntekter ble satt til fem millioner kroner, er i hovedsak begrunnet i regeltekniske hensyn.

Gitt at dagens terskelverdi var uttrykk for det mest hensiktsmessige beløpet for unntak da disse ble fastsatt, bør terskelverdien justeres i tråd med inflasjonen. Departementet foreslår derfor å legge til rette for å opprettholde nivået som ble fastsatt da muligheten til fravalg ble innført. Det foreslås at terskelverdiene for driftsinntekter og balansesum fastsettes i forskrift, jf. forslaget til endring i aksjeloven § 7-6 første ledd nr. 1 og 2. Departementet foreslår at tilsvarende endring gjøres i § 7-6 annet ledd, og slik at terskelverdiene for balansesum og aksjeinnskudd i forbindelse med stiftelsen fastsettes i forskrift. Terskelverdien for antall årsverk bør fortsatt fremgå av loven.

1.6.3 Revisjonsplikt for morselskap

Det følger av revisorloven § 2-1 første og annet ledd at alle aksjeselskaper har revisjonsplikt. Etter § 2-1 tredje ledd gjelder revisjonsplikten likevel ikke dersom selskapet har besluttet fravalg av revisjon i medhold av aksjeloven § 7-6. Aksjeselskaper som er morselskap etter aksjeloven § 1-3, omfattes ikke av dagens unntak fra revisjonsplikten, jf. revisorloven § 2-1 femte ledd.

I utredningen foreslås det at aksjeselskaper som er morselskap i konsern skal kunne beslutte fravalg av revisjon. Forutsetningen er at morselskapet oppfyller vilkårene for fritak, og at terskelverdiene i tillegg vurderes for det samlede konsernet. Utvalget mener det ikke er tilstrekkelig sterke grunner til å videreføre revisjonsplikt for morselskap der virksomheten i konsernselskapene samlet sett ligger under dagens terskelverdier. I tillegg mener utvalget at be-

sparelsene er betydelige ved å unnta små konsern fra lovpålagt revisjonsplikt. Kravet om revisjon av morselskapets årsregnskaper gjelder selv om det ikke foregår annen aktivitet i morselskapet enn forvaltning av eierpostene i datterselskapene, og i tilfeller hvor datterselskapene har fravalgt revisjon. Utvalget påpeker at det normalt er nødvendig å utføre nokså omfattende revisjonshandlinger knyttet til datterselskapenes virksomhet for at revisor skal kunne avgi revisjonsberetning for morselskapet.

Departementet foreslår at aksjeloven § 7-6 endres slik at også aksjeselskaper som etter aksjeloven § 1-3 er morselskap, kan beslutte at selskapets årsregnskaper ikke skal revideres etter revisorloven. Forutsetningen er at det samlede konsernet ikke overstiger terskelverdiene for driftsinntekter, balansesum og antall årsverk i aksjeloven § 7-6 første ledd. Morselskapet vil ha ansvar for å påse at vilkårene er oppfylt.

Departementet legger vekt på at forslaget innebærer at terskelverdiene i aksjeloven § 7-6 første ledd skal vurderes for konsernet sett som en enhet. Departementet legger også vekt på konklusjonen i Langli-rapporten om at selskapenes fravalg av revisjon er rasjonelt begrunnet. Det er ikke holdepunkter for at eventuelt fravalg vil være mindre rasjonelt begrunnet for morselskap.

Omtrent 27 000 morselskaper vil få mulighet til å fravelge revisjon. Revisjon kan innebære en betydelig årlig kostnad for selskapene. Etter en samlet vurdering er departementet kommet til at det bør åpnes for at aksjeselskaper som er morselskap kan fravelge revisjon, dersom selskapene i konsernet samlet ikke overstiger terskelverdiene i aksjeloven § 7-6 første ledd.

1.6.4 Beslutning om fravalg av revisjon mv.

Etter aksjeloven § 7-6 første ledd krever fravalg av revisjon beslutning fra både generalforsamlingen og styret. Først må generalforsamlingen, med flertall som for vedtektsendring, treffe beslutning om å gi styret fullmakt til å beslutte at selskapets årsregnskaper ikke skal revideres etter revisorloven. Deretter må styret treffe vedtak om å benytte fullmakten. Kravet om styrevedtak etter generalforsamlingens beslutning er begrunnet med at det er styret som står ansvarlig for selskapets regnskaper.

Departementet foreslår å oppheve kravet om styrefullmakt for å kunne beslutte fravalg av revisjon. Dette gjelder både ved beslutning om fravalg av revisjon ved stiftelsen og ved slik beslutning etter at selskapet er opprettet. Opphevelsen vil innebære at beslutningen om fravalg av revisjon tilligger generalforsamlingen eller stifterne alene. Styret har det overordnede ansvaret for forvaltningen av selskapet og skal sørge for forsvarlig organisering av virksomhe-

ten, jf. aksjeloven § 6-12. En beslutning om fravalg av revisjon fratar ikke styret retten til å innhente bistand fra en revisor. Når det gjelder ivaretagelse av minoritetsaksjeeiernes interesser, legger departementet vekt på at en generalforsamlingsbeslutning om fravalg av revisjon fortsatt vil kreve flertall som for vedtektsendring. Minoritetsaksjeeierne vil også ha mulighet til å få omgjort en beslutning om fravalg av revisjon.

De fleste aksjeselskapene som stiftes oppfylder vilkårene for å kunne fravelge revisjon etter aksjeloven § 7-6, og flertallet av disse selskapene beslutter dette. I praksis er derfor hovedregelen for små aksjeselskaper fravalg av revisjon. Departementet foreslår på denne bakgrunn å følge opp utvalgets forslag ved at aksjeloven § 7-6 femte ledd endres, slik at stifterne i stiftelsesdokumentet kan unnlate å velge revisor dersom vilkårene for fravalg av revisjon i § 7-6 første ledd er oppfylt.

Av merknadene til aksjeloven § 7-6 i Prop. 51 L (2010–2011) fremgår det at styrets beslutning om fravalg av revisjon kan gis virkning fra «innnevrende regnskapsår». Dette innebærer at en beslutning om fravalg av revisjon ikke kan fattes med tilbakevirkende kraft for tidligere regnskapsår. Tilsvarende bør gjelde for generalforsamlingens beslutning. Departementet foreslår å ta inn en tilføyelse i aksjeloven § 7-6 første ledd slik at dette tydeliggjøres.

Kravet til mindretall for å omgjøre en beslutning om fravalg av revisjon, bør være det samme som kravet til mindretall for å kunne blokkere en beslutning om fravalg av revisjon etter § 7-6 første ledd. Departementet foreslår derfor at gjeldende § 7-6 fjerde ledd beholdes, med den endring at det i bestemmelsen ikke lenger vises til styrefullmakt.

Departementet foreslår å ikke endre regelen om virkningstidspunkt i aksjeloven § 7-6 sjette ledd annet punktum. Dette betyr at registrering av beslutningen i Foretaksregisteret er et vilkår for at selskapet skal kunne unnlate å revidere årsregnskapet. Revisor kan heller ikke fratre før tidligst samtidig med registreringen. Å knytte virkningstidspunktet til registreringen av beslutningen om fravalg, gir etter departementets syn bedre forutsigbarhet enn utvalgets forslag om å knytte virkningstidspunktet til når beslutningen er meldt til Foretaksregisteret.

1.7 Særattestasjoner

1.7.1 Innledning

Det finnes en rekke krav i aksjeloven, allmennaksjeloven og foretaksregisterloven om at revisor skal bekrefte (attestere) et nærmere angitt forhold eller signere bestemte dokumenter ved såkalt påtegning. Dette omtales gjerne som krav til revisors særattestasjoner. Enkelte særattestasjoner kan også avgis av finansforetak. Aksjelovens og foretaksregisterlovens

krav om særattestasjoner gjelder uavhengig av om selskapet har revisjon av årsregnskapet eller ikke.

Ifølge mandatet skulle aksjelovutvalget vurdere om krav om bestemte særattestasjoner bør oppheves eller endres, samt om krav til bestemte særattestasjoner skal oppheves for selskaper som har besluttet fravalg av revisjon.

Utvalget har i sitt arbeid med særattestasjonskravene blant annet benyttet utredningen Revisors særattestasjoner etter aksjeloven (Perland-utredningen), som ble overlevert til Nærings- og fiskeridepartementet 25. januar 2016 som et innspill til utvalgets arbeid. Departementet har i vurderingen av kravene til særattestasjoner også gjort bruk av Perland-utredningen.

1.7.2 Overordnede betraktninger om kravene til særattestasjoner

I de fleste tilfeller er det hensynet til kreditorvernet som begrunner regler om revisors bekreftelser. Revisorbekreftelser kan også beskytte aksjonærer og styrke minoritetsvernet.

Departementet slutter seg til utvalgets overordnede betraktninger om særattestasjonskravene i aksjelovene og foretaksregisterloven. I tillegg har høringsinstansene gitt nyttige innspill om temaet. Kostnadene ved å oppfylle særattestasjonskravene må stå i rimelig forhold til de interesser slike krav er ment å beskytte. Spesielt når det gjelder de særattestasjonene som medfører betydelige revisjonshandlinger, vil kravene måtte veies opp mot det skadepotensialet brudd på regelverket har. For selskaper med revisjon, vil de disposisjoner som er underlagt særattestasjonskrav uansett normalt bli vurdert i den ordinære revisjonen. Skal krav om særattestasjon opprettholdes også i de selskapene som har fravalgt revisjon må dette begrunnes i behov for å sikre en uavhengig kontroll. For selskaper som har revisjon må behov for kontroll før transaksjonen, og ikke som en etterkontroll i den ordinære revisjonen, være avgjørende for om særattestasjonskravet skal opprettholdes.

1.7.3 Bekreftelse av aksjeinnskudd

Det følger av aksjeloven § 2-18 annet ledd at før selskapet meldes til Foretaksregisteret skal aksjeinnskudd være ytt fullt ut. I meldingen skal det opplyses om at selskapet har mottatt aksjeinnskuddene. Dette skal bekreftes av revisor, jf. aksjeloven § 2-18 annet ledd fjerde punktum. Skal aksjeinnskuddene utelukkende gjøres opp i penger, kan bekreftelsen også gis av et finansforetak, jf. § 2-18 annet ledd femte punktum.

Et krav om bekreftelse av at innskuddet er ytt, er i visse tilfeller uforholdsmessig tyngende for selskapene, og må etter utvalgets syn ses i sammenheng med innskuddsbeløpets størrelse. I utredningen fore-

slås det at det ved stiftelse av aksjeselskaper hvor aksjeinnskuddet utelukkende gjøres opp i penger, ikke skal stilles krav om bekreftelse dersom det samlede aksjeinnskuddet og eventuell overkurs ikke overstiger 100 000 kroner. I slike tilfeller bør det være tilstrekkelig med opplysning fra styret om at innskuddet er ytt fullt ut, samt opplysning om at en bankkonto er opprettet i selskapets navn.

Departementet går ikke inn for utvalgets forslag om å gjøre unntak fra kravet i aksjeloven § 2-18 om bekreftelse av mottatt aksjeinnskudd ved stiftelse, der innskuddet ikke overstiger 100 000 kroner.

Departementet ser at kravet til bekreftelse av aksjeinnskuddet kan medføre at stiftelsesprosessen blir mer omfattende, og innebærer en uforholdsmessig kostnad for stifterne der aksjekapitalen er lav. Enkelte finansforetak tar betalt for å avgi bekreftelse. Departementet legger til grunn at også revisorer tar betalt for tiden det tar å verifisere at innskuddet er gjort opp. Kravet om bekreftelse av aksjeinnskudd er imidlertid en viktig kontroll med at aksjekapitalen er tilført selskapet. Departementet understreker at slik bekreftelse ikke innebærer en kontroll av annet enn at beløpet er innbetalt. Merknaden fra utvalget vedrørende obligatorisk opprettelse av konto som viktig moment for å forebygge økonomisk kriminalitet, tiltes derfor ikke.

Aksjeloven forutsetter at innbetaling av aksjeinnskudd skal skje fullt ut før registrering i Foretaksregisteret. Etter at foretaket er registrert, er det personlige ansvaret for dem som tegner aksjer begrenset til aksjeinnskuddet. Bortfall av kravet til bekreftelse vil etter departementets syn øke risikoen for at aksjeinnskudd ikke blir innbetalt. Dette vil skade både selskapets og kreditorenes interesser, og kan medføre redusert tillit til aksjeselskapet som selskapsform.

Departementet slutter seg til forslaget i utredningen om at advokater skal kunne bekrefte aksjeinnskudd som utelukkende gjøres opp i penger, på samme måte som revisorer og finansforetak. Departementet foreslår at også autoriserte regnskapsførere skal kunne bekrefte aksjeinnskudd som utelukkende gjøres opp i penger. Departementet foreslår etter dette endringer i aksjeloven §§ 2-18 og 10-9 slik at også advokater og autoriserte regnskapsførere kan bekrefte aksjeinnskudd ved stiftelse og kapitalforhøyelse som utelukkende gjøres opp i penger. Ansvarsregelen i aksjeloven § 2-19 foreslås som følge av dette utvidet tilsvarende.

Departementet foreslår at de samme endringene gjøres i allmennaksjeloven. Det foreligger ikke spesielle hensyn knyttet til bekreftelse av aksjeinnskudd i penger i allmennaksjeselskaper som tilsier ulik behandling i de to lovene.

For å kontrollere at revisor som bekrefter innbetaling av aksjeinnskudd faktisk er revisor, utfører

Foretaksregisteret maskinell kontroll mot Finanstilsynets Revisorregister over godkjente revisorer og revisjonsselskap. Dersom det åpnes for at også advokater og autoriserte regnskapsførere skal kunne avgi innskuddsbekreftelser, må det etableres tilsvarende kontrollordninger for disse.

Departementet slutter seg til utvalgets vurdering om at det fortsatt skal være krav til bekreftelse av tingsinnskudd ved stiftelse og kapitalforhøyelse. Det vises også til departementets begrunnelse for å beholde krav til bekreftelse av aksjeinnskudd som utelukkende gjøres opp i penger.

Departementet går derimot ikke inn for forslaget i utredningen om at finansforetak og advokater, på samme måte som revisorer, skal kunne bekrefte at selskapet har mottatt tingsinnskudd. Det er visse særlige forhold som tilsier at kun revisorer bør ha adgang til å bekrefte tingsinnskudd. I Perland-utredningen side 21 påpekes flere slike forhold – se kap. 8.3.5.2 i proposisjonen. Departementet er enig i disse betraktningene.

1.7.4 Bekreftelse av kapitalnedsettelse til dekning av tap som ikke kan dekkes på annen måte

Det finnes tungtveiende grunner for å oppheve kravet til revisorerklæring i foretaksregisterloven § 4-4 bokstav h for aksjeselskaper. For selskapets kreditorer og selskapet selv er det positivt at udekkede tap dekkes. Samtidig gir kapitalnedsettelsen et mer rettviseende bilde av selskapets reelle kapital-situasjon. Etter departementets syn innebærer et krav om revisorbekreftelse for denne type kapitalnedsettelse en unødig byrde for aksjeselskaper. Særlig gjelder dette for selskaper som har fravalgt revisjon, da en slik bekreftelse innebærer et krav om begrenset revisjon. Ingen av høringsinstansene går mot forslaget om å oppheve kravet til revisorbekreftelse i disse tilfellene.

Departementet foreslår på dette grunnlag å endre foretaksregisterloven § 4-4 bokstav h for aksjeselskaper. Forslaget innebærer at det gjøres unntak fra kravet til revisorerklæring ved melding til Foretaksregisteret om kapitalnedsettelse til dekning av tap som ikke kan dekkes på annen måte etter aksjeloven § 12-1 første ledd annet punktum nr. 1.

Det foreslås ikke tilsvarende unntak for allmennaksjeselskaper, da departementet har behov for å vurdere dette nærmere.

1.7.5 *Kapitalnedsettelse til utdeling og andre formål*

BEKREFTELSE AV DEKNING FOR SELSKAPETS BUNDNE EGENKAPITAL

Det følger av aksjeloven § 12-2 annet ledd sjette punktum at revisor ved kapitalnedsettelse med utdeling eller avsetning til frie fond skal «bekrefte at det etter nedsettingen vil være full dekning for selskapets bundne egenkapital». Kravet til revisorbekreftelse gjelder også ved kapitalnedsettelse i forbindelse med fisjon hvor det overdragende selskapet fortsetter.

Aksjeloven § 4-24 fjerde ledd tredje punktum og § 4-25 tredje ledd første punktum har lignende krav til revisorbekreftelse ved innløsning og utelukkelse av aksjeeiere. Hvis innløsningen eller utløsningen skal gjennomføres ved sletting av aksjene etter reglene om kapitalnedsettelse, skal revisor bekrefte at selskapets egenkapital er tilstrekkelig. Samme krav til revisorbekreftelse gjelder der selskapet har tilstrekkelig fri egenkapital til å overta aksjene, uten å måtte gå veien om kapitalnedsettelse.

Ovennevnte krav til revisorbekreftelser gjelder også for selskaper som ikke har revisjon av årsregnskapet.

Departementet er enig i utvalgets vurdering om at omfanget av de kontrollhandlinger som må gjennomføres for at revisor kan avgi uttalelse om dekning for bundet egenkapital, kan være betydelige. Et sentralt moment vil være om øvrige regler i aksjeloven gir kreditorene tilstrekkelig vern. Skal nedsettelsesbeløpet brukes som nevnt i aksjeloven § 12-1 første ledd annet punktum nr. 2 eller 3, gjelder reglene om kreditorvarsling i § 12-6. Det samme gjelder ved innløsning og utløsning av aksjeeiere etter aksjeloven §§ 4-24 og 4-25 dersom egenkapitalsituasjonen er slik at selskapet ikke kan erverve aksjene, og innløsningen eller utløsningen må gjennomføres ved kapitalnedsettelse. Reglene om kreditorvarsling i aksjeloven § 12-6 gjelder også ved fisjon der det overdragende selskapet fortsetter og det gjennomføres kapitalnedsettelse.

Kreditorene skal dermed varsles om kapitalnedsettelsen og har mulighet til å få gjort opp sitt krav eller motta betryggende sikkerhet før kapitalnedsettelsen kan gjennomføres. Departementet vurderer at hensynet til kreditorene ved disse kapitalnedsettelsene er tilstrekkelig ivaretatt gjennom reglene om kreditorvarsel, og at det derfor ikke er behov for revisors erklæring.

Departementet foreslår derfor å oppheve kravet i aksjeloven § 12-2 annet ledd sjette punktum om revisors bekreftelse av kapitaldekningen for gjenværende bundet egenkapital. Det samme gjelder tilsvarende krav til revisorbekreftelser av kapitaldekning i aksjeloven § 4-24 fjerde ledd tredje punktum og aksjeloven § 4-25 tredje ledd første punktum.

Revisors erklæring er ikke nødvendig for å påse at kreditorene blir varslet. Selskapet sender inn melding om beslutningen om kapitalnedsettelse til Foretaksregisteret, og Foretaksregisteret sørger for kunngjøring av kreditorvarselet.

Grunnlaget for revisors undersøkelser er i utgangspunktet opplysninger fra styret og eventuelt andre som tjenestegjør for selskapet. Departementet slutter seg derfor til synspunktet i Perland-utredningen om at revisors kontroll gir begrenset grad av reell kvalitetssikring ut over den bekreftelsen som styret selv avgir til Foretaksregisteret etter aksjeloven § 12-6 nr. 3.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at aksjeloven § 12-6 nr. 3 annet punktum endres, slik at det ikke lenger er krav om at revisor skal avgi og undertegne erklæring om at forholdet til selskapets kreditorer ikke er til hinder for at beslutningen trer i kraft. Forslaget medfører ingen endring i styrets plikt til å avgi slik erklæring.

1.8 Økonomiske og administrative konsekvenser

1.8.1 *Innledning*

Forenklingene legger til rette for at virksomheter kan bruke mindre ressurser på rapportering og kjøp av administrative tjenester. Reduserte kostnader kan gjenspeiles i et redusert behov for kapital. Forenklingene vil være særlig nyttige for nye virksomheter og små aksjeselskaper med knappe egne administrative ressurser og begrensede midler til å kjøpe inn administrative tjenester.

En vesentlig del av forslagene til forenklinger i regelverket er utformet for at selskapene skal kunne forstå og oppfylle kravene de setter, uten ekstern eksperthjelp. Det skal samtidig innrettes slik at det ikke gir opphav til konflikter mellom aksjeeierne. Departementet tilstreber også å utvikle lovverket slik at samme forhold reguleres likt i tilgrensende regelverk.

Departementet har i proposisjonen fulgt opp flere av aksjelovutvalgets forslag til forenklinger i aksjelovene. Basert på innspill fra høringsinstansene er det imidlertid behov for å vurdere enkelte av forslagene nærmere.

I tillegg til forenklingstiltak knyttet til reglene om forvaltning av selskapene, har lovproposisjonen som formål å gjøre aksjelovene teknologinøytrale. Slik kan selskapene få mulighet til å anvende digitale løsninger i selskapsforvaltningen, og aksjeeierne kan bruke eksisterende og fremtidige digitale hjelpemidler for å ivareta sine aksjeeierinteresser. En teknologinøytral tilnærming kan redusere behovet for å revidere loven senere, og på den måten bidra til god ressursbruk over tid.

Departementet anslår at de foreslåtte endringene vil innebære en beregnet årlig besparelse på mellom 1,35 og 2,25 mrd. kroner for næringslivet. Besparelsene vil ventelig være ved og øke med antall selskaper. Det er knyttet betydelig usikkerhet til anslaget.

1.8.2 Konsekvenser for næringslivet

Regelendringene som foreslås, innebærer at all dokumentasjon som kreves utarbeidet i medhold av aksjeloven og allmennaksjeloven, kan utarbeides og oppbevares elektronisk. Dette er beregnet å gi en årlig innsparing på rundt 70 mill. kroner i 2018. Elektronisk lagring av selskapsdokumentasjon fjerner behovet for fysisk lagring. Denne effekten er ikke prissatt.

Gjennomføring av teknologinøytralitet gjør at meldinger mv. fra selskapet til aksjeeiere kan sendes digitalt. Gitt visse forutsetninger vil forslaget kunne medføre en besparelse på om lag 50 mill. kroner i året.

Departementet foreslår å sidestille elektronisk signatur med fysisk signatur. Dette innebærer at selskapene kan opprette og signere dokumentene digitalt. De vil derved slippe å skrive ut, signere og deretter skanne dokumenter med håndskrevet signatur.

Det er i dag adgang til å holde elektronisk generalforsamling dersom samtlige aksjeeiere samtykker. Muligheten er lite brukt. Dette kan ha sammenheng med at reglene oppfattes som kompliserte og uklare. Mange vil vegre seg for å gjennomføre en generalforsamling hvor det er risiko for at vedtak i etterkant blir kjent ugyldig. Departementet foreslår derfor å regulere adgangen eksplisitt i loven, slik at muligheten til å holde elektronisk generalforsamling synliggjøres på en bedre måte enn i dag.

Departementet foreslår også at aksjeeiere skal gis rett til å delta på generalforsamling ved hjelp av elektroniske hjelpemidler.

Flere helelektroniske generalforsamlinger, samt muligheten til å kunne delta elektronisk på generalforsamlinger som arrangeres fysisk, vil kunne medføre store besparelser for næringslivet. Adgangen til å delta elektronisk antas å medføre at flere aksjeeiere kan delta på generalforsamlingen, og vil gjøre at ivaretagelse av deres rettigheter samlet vil styrkes. Departementet legger anslaget fra utvalget til grunn når det gjelder besparelser for næringslivet på dette området.

Departementet mener at det bør åpnes opp for en større fleksibilitet rundt styremedlemmenes tjenestetid, og foreslår å oppheve den øvre grensen på fire år. Dermed kan generalforsamlingen innta i vedtektene at styremedlemmer kan velges på ubestemt tjenestetid. Dette vil spesielt innebære en forenkling for mindre selskaper med stabil eier- og styresammensetning, som vil slippe å måtte forholde seg til kravet

om jevnlig å foreta gjenvalg. Effekten av dette er ikke prissatt.

Departementet foreslår at beløpsgrensene (terskelverdiene) for driftsinntekter og balansesum fastsettes i forskrift, slik at de kan inflasjonsjusteres for å opprettholde den nominelle verdien beløpsgrensene gir uttrykk for. Justering for inflasjon frem til i dag vil tilsi at terskelverdien for omsetning settes til om lag 5,5 mill. kroner. Det vil innebære at noen færre selskaper vil ha revisjonsplikt. Effekten er ikke prissatt.

Departementet foreslår at morselskap hvor beløpsgrenser og antall årsverk samlet for hele konsernet ikke overstiger terskelverdiene for fravalg av revisjon, ikke lenger skal ha revisjonsplikt. Dette vil kunne medføre en besparelse for slike morselskaper. Tall fra Brønnøysundregistrene viser at endringen vil åpne for fravalg for om lag 27 000 selskaper. Om lag 60 pst. av aksjeselskapene som kunne fravalgt revisjon, hadde faktisk gjort dette. Det er usikkerhet knyttet til om samme prosentandel av morselskapene vil benytte seg av muligheten.

I proposisjonen foreslås endringer i enkelte av kravene til særattestasjoner. Endringene forutsettes å føre til økonomiske og administrative besparelser for næringslivet. Én av endringene er at også advokater og autoriserte regnskapsførere kan bekrefte aksjeinnskudd ved stiftelse og kapitalforhøyelse som utelukkende gjøres opp i penger. Dette vil kunne medføre en utvidelse på tilbudssiden, slik at kostnadene ved attestasjoner trolig vil gå noe ned. Effekten er ikke prissatt.

Departementet foreslår også å oppheve krav til enkelte særattestasjoner. Dette vil kunne medføre besparelser for aksjeselskapene, som vil gi seg utslag i form av reduserte inntekter for revisorene. I tillegg antas det at aksjeselskapene vil oppnå besparelser som følge av reduserte interne kostnader knyttet til tilrettelegging for attestasjonen. Effekten er ikke prissatt.

1.8.3 Konsekvenser for offentlig forvaltning

Brønnøysundregistrene skriver i sitt høringsinnspill at flere av regelendringene som utvalget foreslår, vil kunne medføre behov for enkelte endringer i Foretaksregisterets saksbehandlingsrutiner og datasystemer. Forslagene antas å medføre investeringskostnader for tilpasninger i Brønnøysundregistrene, estimert til om lag 400 000 kroner. Det kan også påløpe noe økte driftskostnader. Departementet legger til grunn at driftskostnadene kan håndteres innenfor Brønnøysundregistrenes eksisterende ramme. Økt bruk av elektroniske løsninger vil ha positive effekter både for Brønnøysundregistrene og næringslivet. Også den generelle digitaliseringen av selskapene vil legge til rette for at informasjonen stan-

dardiseres slik at gjenbruk gjøres enklere. Dette vil redusere ressursbruken både for selskapene og for det offentlige.

Skattedirektoratet opplyser i sin høringsuttalelse at fravalg av revisjon for morselskaper, vil kunne medføre dårligere ligningsoppgaver for selskaper som ikke bruker revisor og dermed også noe økt ressursbruk i Skatteetaten. Effekten er ikke prissatt.

1.8.4 Forutsetninger for vellykket gjennomføring

Skal besparelsene oppnås, må selskapene ta i bruk de forenklete prosedyrene som de foreslåtte endringene i aksjelovene åpner for. Det vil derfor være viktig å formidle og synliggjøre forenklingene, spesielt på adgangen til elektronisk utarbeidelse og oppbevaring av dokumentasjon, som kan føre til økte besparelser i fremtiden. Sammen med adgangen til å holde elektronisk generalforsamling og elektronisk deltakelse på generalforsamling, antas dette å gi en betydelig mulighet til besparelse.

Brønnøysundregistrene fremhever mulighetsrommet som åpner seg ved reell digitalisering, spesielt ved elektronisk utarbeidelse og signatur av dokumentasjon. Utvikles løsninger som kan sette dette i sammenheng med andre datakilder, som felles datakatalog og aksjeeierbok, vil endringene gi grunnlag for betydelige forenklinger i samhandlingen mellom selskapene og det offentlige, og dermed også betydelige besparelser for næringslivet. Dette vil også kunne føre til besparelser for offentlig sektor.

Besparelsene vil avhenge av den teknologiske utviklingen og i hvilken grad nye teknologiske muligheter tas i bruk. Næringslivets og det offentliges vilje til å investere i teknologisk infrastruktur og nødvendig programvare vil være av stor betydning for hvilken samfunnsøkonomisk gevinst endringene vil gi.

2. Komiteens merknader

2.1 Introduksjon

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Ingrid Heggø, Odd Omland og Knut Storberget, fra Høyre, Laila Davidsen, Ingunn Foss, Gunnar Gundersen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad, Oskar J. Grimstad og Morten Ørsal Johansen, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, fra Senterpartiet, lederen Geir Pollestad, fra Venstre, Pål Farstad, og fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, viser til Prop. 112 L (2016–2017)

Endringer i aksjeloven mv. (modernisering og forenkling).

Komiteen viser til at den teknologiske utviklingen har åpnet for at næringslivet og samfunnet for øvrig har fått nye muligheter til effektivisering. Komiteen anser det som gledelig at lovverket også moderniseres i tråd med den teknologiske utviklingen, og viser til proposisjonen. Komiteen viser til at dette oppnås blant annet ved å gjøre reglene enklere å forstå og at dette kommer spesielt de mindre selskapene til gode.

Komiteen viser til at proposisjonen har bakgrunn i NOU 2016:22 Aksjelovgivning for økt verdiskaping. Komiteen viser videre til at det ble opprettet et aksjeutvalg med mandat om å utrede mulige forenklinger i aksjelovgivningen og evaluere endringer som trådte i kraft i 2013. Komiteen viser videre til at proposisjonen behandler kun deler av utvalgets forslag. Komiteen peker på at regjeringen har formidlet at de øvrige forslagene krever nærmere vurderinger. Komiteen viser til at utredningen fra aksjelovutvalget har grunnlag i den enstemmige merknaden fra justiskomiteen om evaluering da endringer i aksjeloven ble behandlet i 2013. Komiteen anser det som gledelig at regjeringen nedsatte lovutvalget og at den følger opp utredningen i proposisjonen.

2.2 Modernisering av norsk næringsliv

Komiteen viser til at næringslivet skaper verdier som legger grunnlaget for den velferden vi har i Norge. For at landets bedrifter skal kunne skape mest mulig verdier og arbeidsplasser, er det viktig at de har de beste rammebetingelsene for dette. Komiteen viser til at forenklingstiltak for bedriftene vil være med på å redusere administrative byrder slik at bedriftene kan bruke ressursene sine på kjerneaktiviteten.

Komiteen viser til at selskapene i dette landet har direkte påvirkning på lokalsamfunnet gjennom arbeidsplasser, miljøpåvirkning og arealbruk. Komiteen viser videre til at selskapenes virksomhet og deres økonomiske situasjon påvirker mange. Ansatte og kreditorer har en direkte interesse i hvordan selskapet forvaltes. I tillegg har aksjeeierne interesse i selskapene samt at staten også har interesse knyttet til beskatning av selskapene og aksjeeierne. Komiteen viser i lys av dette til at det er viktig at aksjelovgivningen skal legge til rette for tilfredsstillende samfunnsøkonomiske resultater.

Komiteen viser til at regjeringen vil ha et regelverk som gjør det enklere for landets bedrifter. Komiteen viser videre til at endringene skal redusere de økonomiske og administrative byrdene for næringslivet gjennom modernisering og forenkling. Komiteen viser til at denne lovendringen har som

mål å endre selskapslovgivningen slik at den i større grad støtter verdiskapningen i næringslivet. Komiteen viser til at reduserte kostnader kan medføre redusert behov for kapital. Forenklingene vil være nyttige for nye bedrifter og mindre aksjeselskaper med knappe administrative ressurser. Komiteen peker også på at forenklingsforslag vil være gunstig for bedrifter med begrensede midler til å kjøpe inn administrative tjenester.

2.3 Modernisering og forenkling

Komiteen viser til at endringsforslagene først og fremst gjelder elektroniske løsninger, aksjeselskapers organisasjon, kapitalreglene, fravalg av revisjon og krav til særattestasjoner. Komiteen viser til at forslagene potensielt kan spare næringslivet for mellom 1,3–2,2 mrd. kroner årlig.

Komiteen viser til at moderniseringsforslagene som proposisjonen legger opp til, vil gi aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper bred adgang til å bruke elektroniske løsninger ved forvaltningen av selskapene.

Komiteen viser til at proposisjonen har som formål å gjøre aksjeselskapene teknologinøytrale. Som det fremkommer av dokumentet, vil dette gi selskapene mulighet til å bruke digitale løsninger i selskapsforvaltningen, samt sikre at aksjeeiere kan bruke fremtidige og eksisterende digitale hjelpemidler til å ivareta sine aksjeeierinteresser. Komiteen viser til at løsningene som presenteres vil være nyttige for dagens bedrifter, i tillegg til de bedriftene som vil oppstå i fremtiden.

Komiteen viser til at det i proposisjonen foreslås at aksjeeiere skal gis rett til å delta på generalforsamling ved hjelp av elektroniske hjelpemidler. Som det fremkommer av proposisjonen, kan styret etter forslaget likevel ha mulighet til å nekte aksjeeiere å delta elektronisk der det foreligger saklig grunn.

Komiteen viser til at det foreslås å oppheve en del krav til revisors særattestasjoner for aksjeselskaper. Komiteen viser videre til at dette innebærer at selskapet sparer kostnader ved enkelte kapitaltransaksjoner. Komiteen viser til at forslagene gjelder uavhengig av om selskapet har revisjon av årsregnskapet eller ikke.

Komiteen viser til at kravet til minste aksjekapital i aksjeselskaper i 2012 ble redusert fra 100 000 kroner til 30 000 kroner. Komiteen viser til at lovforslaget legger opp til å videreføre beløpet på 30 000 kroner.

Komiteen viser til at regjeringen foreslår å fjerne terskelverdiene for balansesum og driftsinntekter for fravalg av revisjon fra lovbestemmelsen, og at nærmere regler om dette fastsettes i forskrift. Komiteen viser til at dette gir mulighet til enklere

justering av terskelverdiene for driftsinntekter og balansesum, blant annet i tråd med inflasjonen.

3. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i aksjelovgivningen mv. (modernisering og forenkling)

I

I lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper gjøres følgende endringer:

Etter § 1-5 skal nytt avsnitt III lyde:

III. Utarbeidelse og oppbevaring av dokumentasjon, meldinger mv.

§ 1-6. *Utarbeidelse og oppbevaring av dokumentasjon*

(1) *Dokumentasjon som kreves utarbeidet etter aksjeloven, skal utarbeides og oppbevares på betryggende måte. Dokumentasjonen skal være i lesbar form og være tilgjengelig fra Norge.*

(2) *Krav i denne loven om at meldinger mv. skal være eller gis skriftlig, er ikke til hinder for bruk av elektroniske løsninger.*

(3) *Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om oppbevaringstid for bestemte dokumenttyper, hva som anses som betryggende måte for utarbeidelse og oppbevaring, og sikkerhetsnivået for signatur.*

§ 1-7. *Meldinger mv.*

(1) *Selskapets meldinger mv. til aksjeeierne etter denne loven gis på den måten styret bestemmer. Styret skal informere aksjeeierne i rimelig tid før ny kommunikasjonsmåte tas i bruk. Meldinger mv. skal gis på en betryggende og hensiktsmessig måte.*

(2) *Aksjeeiernes meldinger mv. til selskapet etter denne loven kan alltid sendes til selskapets forretningsadresse, og til digital adresse og postadresse som selskapet har oppgitt.*

(3) *Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om krav til meldinger mv. mellom selskapet og aksjeeierne.*

§ 2-1 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) *Stiftelsesdokumentet skal oppbevares i hele selskapets levetid.*

§ 2-6 annet ledd annet punktum skal lyde:
Stifterne skal datere og *signere* redegjørelsen.

§ 2-8 første ledd skal lyde:

(1) Skal aksjeinnskudd kunne gjøres med andre eiendeler enn penger, skal selskapet bli part i en avtale, eller skal noen gis særskilte rettigheter som nevnt i § 2-4, skal stifterne *utarbeide, datere og signere* en åpningsbalanse som skal vedlegges stiftelsesdokumentet.

§ 2-9 første ledd skal lyde:

Stifterne skal datere og *signere* stiftelsesdokumentet. Når alle stifterne har *signert* stiftelsesdokumentet, er aksjene tegnet og selskapet stiftet.

§ 2-13 tredje ledd skal lyde:

(3) Ved forsinkelse med oppgjøret av krav på innskudd skal styret *gi aksjeeieren melding om at innskuddet må gjøres opp innen syv dager regnet fra avsendelsen av meldingen. Styret skal benytte en betryggende metode for å sikre at aksjeeieren mottar meldingen.* I *meldingen* skal aksjeeieren gjøres kjent med følgene av at fristen oversittes, jf. femte ledd. Har aksjeeieren ikke kjent adresse, skal betalingsoppfordringen kunngjøres i Brønnøysundregistrens elektroniske kunngjøringspublikasjon.

§ 2-18 første ledd skal lyde:

(1) Selskapet skal meldes til Foretaksregisteret innen tre måneder etter at stiftelsesdokumentet er *signert*.

§ 2-18 annet ledd femte punktum skal lyde:

Skal aksjeinnskuddene utelukkende gjøres opp i penger, kan bekreftelsen gis av *et finansforetak, en advokat eller en autorisert regnskapsfører*.

§ 2-19 første ledd første punktum skal lyde:

(1) Styrets medlemmer og *den* som har avgitt bekreftelse etter § 2-18 annet ledd, er solidarisk ansvarlig for det som måtte mangle av aksjeinnskudd som i meldingen til Foretaksregisteret er oppgitt og bekreftet innbetalt eller gjort opp på annen måte.

§ 3-5 første ledd annet punktum oppheves. Nåværende tredje og fjerde punktum blir annet og tredje punktum.

§ 4-5 annet ledd skal lyde:

(2) I aksjeeierboken skal aksjeeierne innføres i alfabetisk orden med angivelse av navn eller foretaksnavn, fødselsdato eller organisasjonsnummer, *digital adresse, forretningsadresse eller bostedsadresse og eventuelt postadresse*.

§ 4-6 første ledd skal lyde:

Opplysninger i aksjeeierboken skal være tilgjengelige for enhver. Dette gjelder likevel ikke aksjeeierens digitale adresse. Kongen kan gi regler om innsynsrett etter første og annet punktum, og kan bestemme at selskapet etter begjæring skal gi utskrift av aksjeeierboken mot en nærmere fastsatt godtgjørelse.

§ 4-24 fjerde ledd tredje punktum oppheves.
Nåværende fjerde punktum blir tredje punktum.

§ 4-26 tredje ledd skal lyde:

(3) Morselskapet skal gi aksjeeierne et tilbud om løsningssum. Dersom tilbudet rettes *skriftlig til hver enkelt aksjeeier*, kan det fastsettes en frist for den enkelte aksjeeier til å komme med innsigelser mot eller avslå tilbudet. *Dersom det skal fastsettes en frist som nevnt i annet punktum og ikke alle aksjeeierne har kjent adresse, må tilbudet i tillegg kunngjøres i Brønnøysundregistrens elektroniske kunngjøringspublikasjon.* Dersom *innsigelse etter annet punktum* ikke kommer frem til selskapet innen utløpet av fristen, anses aksjeeieren for å ha akseptert tilbudet. Fristen kan ikke settes kortere enn *to måneder*. I *meldingen med tilbud om løsningssum* og i kunngjøringen skal aksjeeierne gjøres oppmerksom på fristen og følgene av å *oversitte* den.

§ 5-2 annet ledd første og annet punktum skal lyde:

(2) Fullmektigen skal legge frem *skriftlig fullmakt*. *Fullmakten skal være signert og datert*.

Kapittel 5 avsnitt II overskriften skal lyde:

II. Forenklet generalforsamlingsbehandling

§ 5-7 skal lyde:

§ 5-7. Forenklet generalforsamling

Dersom ingen aksjeeiere motsetter seg det, kan en sak behandles på generalforsamlingen etter reglene i bestemmelsen her. Generalforsamlingen kan holdes uten fysisk møte, herunder ved hjelp av elektroniske hjelpemidler. For gjennomføring av forenklet generalforsamling gjelder følgende regler:

1. Samtlige aksjeeiere skal gis mulighet til å delta i behandlingen av saken på egnet måte.
2. Styremedlemmene og eventuelt daglig leder og revisor skal gis mulighet til å uttale seg om saken og kan kreve at saken behandles av generalforsamlingen i møte.
3. *Styreleder eller den som generalforsamlingen velger til å lede generalforsamlingsbehandlingen, skal sørge for at det føres protokoll, jf. § 5-7 a.*
4. Generalforsamlingen kan holdes uten å følge kravene i §§ 5-8 til 5-16.

Ny § 5-7 a skal lyde:

§ 5-7 a. *Protokoll ved forenklet generalforsamlingsbehandling*

(1) Protokollen skal angi at saken er behandlet etter § 5-7.

(2) Generalforsamlingens beslutning skal inntas i protokollen. I selskap med flere enn én aksjeeier skal protokollen angi antallet avgitte stemmer og hvor mange aksjer som har stemt for og imot beslutningen. I den utstrekning dette er relevant, skal det også angis hvilken andel av aksjekapitalen de avgitte stemmer representerer. En fortegnelse over hvilke aksjeeiere som har deltatt i behandlingen av saken, skal inntas i eller vedlegges protokollen.

(3) Protokollen skal dateres og signeres av den som er styrets leder på signeringstidspunktet eller av den som generalforsamlingen utpeker. Protokollen skal sendes til samtlige aksjeeiere.

(4) Protokollen og fortegnelse over aksjeeiere som nevnt i annet ledd fjerde punktum, skal oppbevares i hele selskapets levetid. Protokollen skal holdes tilgjengelig for aksjeeierne hos selskapet.

§ 5-11 b skal lyde:

§ 5-11 b. Adgang til å delta på generalforsamlingen ved hjelp av elektroniske hjelpemidler og til å bruke forhåndsstemme

(1) Aksjeeierne har rett til å delta på generalforsamling ved hjelp av elektroniske hjelpemidler, med mindre styret finner at det foreligger saklig grunn for å nekte. Deltakelse ved hjelp av elektroniske hjelpemidler kan likevel bare skje når deltakelsen og stemmegivningen kan kontrolleres på en betryggende måte. I vedtektene kan det fastsettes nærmere krav til deltakelse ved hjelp av elektroniske hjelpemidler.

(2) Det kan fastsettes i vedtektene at aksjeeierne skal kunne avgi sin stemme skriftlig, herunder ved bruk av elektronisk kommunikasjon, i en periode før generalforsamlingen. For slik stemmegivning skal det benyttes en betryggende metode for å autentisere avsenderen. I vedtektene kan det fastsettes nærmere krav til slik stemmegivning.

§ 5-16 tredje ledd skal lyde:

(3) Protokollen skal signeres av møtelederen og minst en annen person valgt av generalforsamlingen blant dem som er til stede. Protokollen og fortegnelse over aksjeeiere som nevnt i § 5-13, skal oppbevares på betryggende måte i hele selskapets levetid. Protokollen skal holdes tilgjengelig for aksjeeierne hos selskapet.

§ 6-6 første og annet ledd skal lyde:

(1) Styremedlemmer tjenestegjør i to år. I vedtektene kan det fastsettes kortere eller lengre tjenestetid, herunder at styremedlemmene tjenestegjør på ube-

stemt tid. Ved suppleringsvalg kan kortere tjenestetid fastsettes.

(2) Tjenestetiden regnes fra valget når noe annet ikke er bestemt. Den opphører ved avslutningen av den ordinære generalforsamlingen i det året tjenestetiden utløper, dersom ikke noe annet er bestemt.

§ 6-7 første ledd første punktum skal lyde:

(1) Et styremedlem har rett til å tre tilbake før tjenestetiden er ute.

§ 6-29 tredje og nytt fjerde ledd skal lyde:

(3) Protokollen skal signeres av alle de medlemmer som har deltatt i styrebehandlingen. Har styret minst fem medlemmer, og er beslutning truffet i møte, kan styret velge to til å signere. I så fall skal kopi av protokollen sendes samtlige styremedlemmer med frist for merknader, som i tilfelle kan kreves inntatt i protokollen.

(4) Protokollen skal oppbevares i hele selskapets levetid.

§ 7-5 nytt tredje punktum skal lyde:

Deltakelse kan skje ved hjelp av elektroniske hjelpemidler, med mindre styret krever at revisor deltar fysisk.

§ 7-6 skal lyde:

§ 7-6. *Beslutning om å unnlate revisjon*

(1) Generalforsamlingen kan med flertall som for vedtektsendring beslutte at selskapets årsregnskaper for inneværende regnskapsår eller senere ikke skal revideres etter revisorloven dersom

1. driftsinntektene av den samlede virksomheten er mindre enn en terskelverdi fastsatt av departementet i forskrift,
2. selskapets balansesum er mindre enn en terskelverdi fastsatt av departementet i forskrift, og
3. gjennomsnittlig antall ansatte ikke overstiger ti årsverk.

Et morselskap kan bare beslutte å unnlate revisjon dersom vilkårene etter første punktum er oppfylt for konsernet sett som en enhet.

(2) Terskelverdiene etter første ledd nr. 1 og 2 skal baseres på årsregnskapet for siste regnskapsår. Har selskapet ikke fastsatt sitt første årsregnskap, kan beslutning som nevnt i første ledd treffes hvis selskapets ansatte ikke overstiger ti på tidspunktet for generalforsamlingens beslutning og

1. balansesummen etter åpningsbalansen er mindre enn en terskelverdi fastsatt av departementet i forskrift, eller
2. dersom selskapet ikke har plikt til å utarbeide åpningsbalanse, aksjeinnskuddene i forbindelse med stiftelsen er mindre enn en terskelverdi fastsatt av departementet i forskrift.

(3) Viser et årsregnskap driftsinntekter, balanse-sum eller årsverk som overstiger terskelverdiene i første ledd, skal selskapets årsregnskap for påfølgende regnskapsår revideres. *For morselskap gjelder første punktum for konsernet sett som en enhet.*

(4) *Beslutning* som nevnt i første ledd kan *omgjøres* av en senere generalforsamling dersom forslaget får tilslutning fra mer enn en tredel av den aksjekapitalen eller av de stemmene som er representert på generalforsamlingen, eventuelt av en slik andel av aksjekapitalen eller stemmene som etter vedtektsbestemmelse som nevnt i § 5-18 tredje ledd kreves for å hindre vedtektsendring. Dersom *beslutning* som nevnt *omgjøres*, skal selskapets årsregnskap for påfølgende regnskapsår revideres.

(5) *Stifterne kan i stiftelsesdokumentet unnlate å velge revisor dersom vilkårene i første ledd er oppfylt. Annet til fjerde ledd gjelder tilsvarende.*

(6) Selskapet skal straks gi melding til Foretaksregisteret dersom *generalforsamlingen* har truffet *beslutning* som nevnt i første ledd eller dersom selskapets årsregnskaper igjen skal revideres som følge av at vilkårene for fritak fra revisjon etter revisorloven § 2-1 tredje til sjette ledd ikke lenger er til stede. *Det samme gjelder dersom det er truffet beslutning etter fjerde ledd. Beslutning som nevnt i første ledd får ikke virkning før den er registrert i Foretaksregisteret.*

(7) Dersom vilkårene for fritak fra revisjon etter revisorloven § 2-1 tredje til sjette ledd ikke lenger er til stede, skal styret straks sørge for *at generalforsamlingen kan velge revisor.*

§ 10-6 annet ledd fjerde punktum skal lyde:
Beviset skal *signeres* av minst to styremedlemmer eller av den styret gir fullmakt.

§ 10-6 annet ledd femte punktum oppheves.

§ 10-9 annet ledd fjerde punktum skal lyde:
Skal aksjeinnskuddene utelukkende gjøres opp i penger, kan bekreftelsen gis av et *finansforetak, en advokat eller en autorisert regnskapsfører.*

§ 12-2 annet ledd sjette punktum oppheves.

§ 12-6 nr. 3 annet punktum skal lyde:
En bekreftelse *signert av styret om* at forholdet til selskapets kreditorer ikke er til hinder for at beslutningen trer i kraft, skal følge med meldingen.

§ 13-3 første ledd annet punktum skal lyde:
Planen skal utarbeides etter reglene i §§ 13-6 til 13-8 og *signeres* av styrene.

§ 13-3 fjerde ledd skal lyde:

(4) Styret i hvert av selskapene som skal fusjonere, skal gi opplysninger til generalforsamlingen i selskapet og til styret i de andre selskapene som deltar i fusjonen, om vesentlige endringer i eiendeler, rettigheter og forpliktelser som har funnet sted i tiden mellom *signeringen* av fusjonsplanen og behandlingen av fusjonsplanen i generalforsamlingene som skal treffe beslutning om fusjon.

§ 13-17 tredje og nytt fjerde ledd skal lyde:

(3) Det overtakende selskapet skal oppbevare det eller de overdragende selskapenes *selskapsdokumentasjon* i minst ti år etter *regnskapsårets slutt det året fusjonen er registrert i Foretaksregisteret, jf. § 1-6.*

(4) *Det overtakende selskapet skal oppbevare det eller de overdragende selskapenes oppbevaringspliktige regnskapsmateriale i samsvar med bokføringslovens bestemmelser.*

§ 14-4 første ledd første punktum skal lyde:

(1) Styret i det selskapet som skal deles, skal utarbeide og *signere* en fusjonsplan som minst inneholder opplysning om forhold som angitt i § 13-6 første ledd.

§ 14-5 første ledd skal lyde:

Styret i det selskapet som skal deles, skal gi opplysninger til sin generalforsamling og til styret i et overtakende selskap om vesentlige endringer i eiendeler, rettigheter og forpliktelser som har funnet sted i tiden mellom *signeringen* av fusjonsplanen og vedtakelsen av fusjonsplanen.

§ 14-8 første ledd skal lyde:

(1) Bestemmelsene i § 13-16 og § 13-17 *første, tredje og fjerde* ledd gjelder tilsvarende.

§ 16-10 tredje og nytt fjerde ledd skal lyde:

(3) Avviklingsstyret skal sørge for at *selskapsdokumentasjonen oppbevares* i minst ti år etter *regnskapsårets slutt det året selskapet er endelig oppløst, jf. § 1-6.*

(4) *Avviklingsstyret skal sørge for at selskapets oppbevaringspliktige regnskapsmateriale oppbevares i samsvar med bokføringslovens bestemmelser.*

§ 18-5 oppheves.

II

I lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper gjøres følgende endringer:

Etter § 1-5 skal nytt avsnitt III lyde:

III. Utarbeidelse og oppbevaring av dokumentasjon mv.

§ 1-6. *Utarbeidelse og oppbevaring av dokumentasjon mv.*

(1) *Dokumentasjon som kreves utarbeidet etter allmennaksjeloven, skal utarbeides og oppbevares på betryggende måte. Dokumentasjonen skal være i lesbar form og være tilgjengelig fra Norge.*

(2) *Krav i denne loven om at meldinger mv. skal være eller gis skriftlig, er ikke til hinder for bruk av elektroniske løsninger.*

(3) *Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om oppbevaringstid for bestemte dokumenttyper, hva som anses som betryggende måte for utarbeidelse og oppbevaring, og sikkerhetsnivået for signatur.*

§ 2-1 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) *Stiftelsesdokumentet skal oppbevares i hele selskapets levetid.*

§ 2-8 første ledd skal lyde:

(1) *Skal aksjeinnskudd kunne gjøres med andre eiendeler enn penger, skal selskapet bli part i en avtale, eller skal noen gis særskilte rettigheter som nevnt i § 2-4, skal stifterne utarbeide, datere og signere en åpningsbalanse som skal vedlegges stiftelsesdokumentet.*

§ 2-9 første ledd skal lyde:

Stifterne skal datere og signere stiftelsesdokumentet. Når alle stifterne har signert stiftelsesdokumentet, er aksjene tegnet og selskapet stiftet.

§ 2-13 tredje ledd skal lyde:

(3) *Ved forsinkelse med oppgjøret av krav på innskudd skal styret gi aksjeeieren melding om at innskuddet må gjøres opp innen syv dager regnet fra avsendelsen av meldingen. Styret skal benytte en betryggende metode for å sikre at aksjeeieren mottar meldingen. I meldingen skal aksjeeieren gjøres kjent med følgene av at fristen oversittes, jf. femte ledd. Har aksjeeieren ikke kjent adresse, skal betalingsoppfordringen kunngjøres i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon.*

§ 2-18 første ledd skal lyde:

(1) *Selskapet skal meldes til Foretaksregisteret innen tre måneder etter at stiftelsesdokumentet er signert.*

§ 2-18 annet ledd femte punktum skal lyde:

Skal aksjeinnskuddene utelukkende gjøres opp i penger, kan bekreftelsen gis av et finansforetak, en advokat eller en autorisert regnskapsfører.

§ 2-19 første ledd første punktum skal lyde:

(1) *Styrets medlemmer og den som har avgitt bekreftelse etter § 2-18 annet ledd, er solidarisk ansvarlig for det som måtte mangle av aksjeinnskudd som i meldingen til Foretaksregisteret er oppgitt og bekreftet innbetalt eller gjort opp på annen måte.*

§ 4-25 tredje ledd skal lyde:

(3) *Morselskapet skal gi aksjeeierne et tilbud om løsningssum. Dersom tilbudet rettes skriftlig til hver enkelt aksjeeier, kan det fastsettes en frist for den enkelte aksjeeier til å komme med innsigelser mot eller avslå tilbudet. Dersom det skal fastsettes en frist som nevnt i annet punktum og ikke alle aksjeeierne har kjent adresse, må tilbudet i tillegg kunngjøres i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon. Dersom innsigelse etter annet punktum ikke kommer frem til selskapet innen utløpet av fristen, anses aksjeeieren for å ha akseptert tilbudet. Fristen kan ikke settes kortere enn to måneder. I meldingen med tilbudet om løsningssum og i kunngjøringen skal aksjeeierne gjøres oppmerksom på fristen og følgene av å oversitte den.*

§ 5-2 annet ledd første og annet punktum skal lyde:

(2) *Fullmektigen skal legge frem skriftlig fullmakt. Fullmakten skal være signert og datert.*

§ 5-16 tredje ledd skal lyde:

(3) *Protokollen skal signeres av møtelederen og minst en annen person valgt av generalforsamlingen blant dem som er til stede. Protokollen og fortegnelse over aksjeeiere som nevnt i § 5-13, skal oppbevares på betryggende måte i hele selskapets levetid. Protokollen skal holdes tilgjengelig for aksjeeierne hos selskapet.*

§ 6-29 tredje ledd og nytt fjerde ledd skal lyde:

(3) *Protokollen skal signeres av alle de medlemmer som har deltatt i styrebehandlingen. Har styret minst fem medlemmer, og er beslutning truffet i møte, kan styret velge to til å signere. I så fall skal kopi sendes samtlige styremedlemmer med frist for merknader, som i tilfelle kan kreves inntatt i protokollen.*

(4) *Protokollen skal oppbevares i hele selskapets levetid.*

§ 10-9 annet ledd fjerde punktum skal lyde:
Skal aksjeinnskuddene utelukkende gjøres opp i penger, kan bekreftelsen gis av et *finansforetak, en advokat eller en autorisert regnskapsfører*.

§ 13-3 første ledd annet punktum skal lyde:
Planen skal utarbeides etter reglene i §§ 13-6 til 13-8 og *signeres* av styrene.

§ 13-3 fjerde ledd skal lyde:

(4) Styret i hvert av selskapene som skal fusjonere, skal gi opplysninger til generalforsamlingen i selskapet og til styret i de andre selskapene som deltar i fusjonen, om vesentlige endringer i eiendeler, rettigheter og forpliktelser som har funnet sted i tiden mellom *signeringen* av fusjonsplanen og behandlingen av fusjonsplanen i generalforsamlingene som skal treffe beslutning om fusjon.

§ 13-18 fjerde og nytt femte ledd skal lyde:

(4) Det overtakende selskapet skal oppbevare det eller de overdragende selskapenes *selskapsdokumentasjon* i minst ti år etter *regnskapsårets slutt det året fusjonen er registrert i Foretaksregisteret, jf. § 1-6*. Har det eller de overdragende selskapenes aksjer vært registrert i et verdipapirregister, skal det overtakende selskapet også oppbevare *en kopi av aksjeeierregisteret i minst ti år*; slik dette er ved registreringen av *fusjonen*.

(5) *Det overtakende selskapet skal oppbevare det eller de overdragende selskapenes oppbevaringspliktige regnskapsmateriale i samsvar med bokføringslovens bestemmelser.*

§ 13-26 første ledd annet punktum skal lyde:
Planen skal *signeres* av styret.

§ 14-4 første ledd første punktum skal lyde:

(1) Styret i det selskapet som skal deles, skal utarbeide og *signere* en fusjonsplan som minst inneholder opplysning om forhold som angitt i § 13-6 første ledd.

§ 14-5 første ledd skal lyde:

Styret i det selskapet som skal deles, skal gi opplysninger til sin generalforsamling og til styret i et overtakende selskap om vesentlige endringer i eiendeler, rettigheter og forpliktelser som har funnet sted i tiden mellom *signeringen* av fusjonsplanen og vedtakelsen av fusjonsplanen.

§ 14-8 første ledd skal lyde:

(1) Bestemmelsene i § 13-17 og § 13-18 første, tredje, fjerde og femte ledd gjelder tilsvarende.

§ 16-10 tredje og nytt fjerde ledd skal lyde:

(3) Avviklingsstyret skal sørge for at *selskapsdokumentasjonen oppbevares* i minst ti år etter *regnskapsårets slutt det året selskapet er endelig oppløst, jf. § 1-6*. Avviklingsstyret skal også sørge for at *kopi av aksjeeierregisteret oppbevares i minst ti år etter regnskapsårets slutt det året selskapet er endelig oppløst*, slik dette er når selskapet registreres som endelig oppløst.

(4) *Avviklingsstyret skal sørge for at selskapets oppbevaringspliktige regnskapsmateriale oppbevares i samsvar med bokføringslovens bestemmelser.*

III

I lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak gjøres følgende endringer:

§ 4-4 bokstav e første punktum skal lyde:

Erklæring fra revisor, eller eventuelt erklæring fra *finansforetak, advokat eller autorisert regnskapsfører*, om at de opplysninger som er gitt om innbetaling av aksjekapital, selskapskapital i kommandittselskap, jf. § 3-3 nr. 6 og 7, grunnkapital i stiftelse og innskuddskapital i samvirkeforetak, statsforetak, interkommunalt selskap, regionalt helseforetak og helseforetak er riktige.

§ 4-4 bokstav h skal lyde:

Erklæring fra revisor når det meldes kapitalnedsetting og nedsettingsbeløpet skal anvendes til dekning av tap som ikke kan dekkes på annen måte. *Dette gjelder likevel ikke ved melding om kapitalnedsetting etter aksjeloven § 12-1 første ledd annet punktum nr. 1.*

IV

I lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer gjøres følgende endringer:

§ 2-1 tredje ledd skal lyde:

For aksjeselskaper gjelder ikke revisjonsplikten etter første ledd dersom det er truffet beslutning om *fravalg av revisjon i medhold av aksjeloven § 7-6 første ledd. Tilsvarende gjelder dersom det ikke er valgt revisor i medhold av aksjeloven § 7-6 femte ledd.*

§ 2-1 femte ledd skal lyde:

Unntakene etter annet og tredje ledd gjelder ikke for foretak som er pliktig til å utarbeide *konsernregnskap*.

V

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelser til forskjellig tid.
2. Departementet kan gi nærmere overgangsbestemmelser.

Oslo, i næringskomiteen, den 30. mai 2017

Geir Pollestad

leder

Oskar J. Grimstad

ordfører

